

Uchwała Nr V/37/11

Rady Gminy Biskupiec

z dnia 24 marca 2011 r.

w sprawie: dokonania zmiany treści uchwały Nr XXVII/249/09 Rady Gminy Biskupiec z dnia 13

sierpnia 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości na lata 2009-2015

dla miejscowości: Biskupiec, Łąkorz, Szwarcenowo, Czachówki, Sumin.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Jednolity tekst : Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy Biskupiec uchwała, co następuje :

§1. W treści uchwały Nr XXVII/249/09 Rady Gminy Biskupiec z dnia 13 sierpnia 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości na lata 2009-2015 dla miejscowości : Biskupiec, Łąkorz, Szwarcenowo, Czachówki, Sumin, zmienionej następnie uchwałą Nr XXXVII/350/10 Rady Gminy Biskupiec z dnia 5 sierpnia 2010 r., wprowadza się poniższą zmianę:

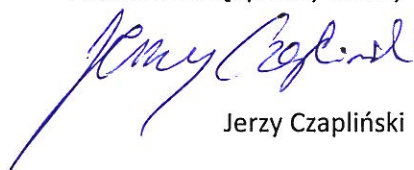
Zmienia się Plan Odnowy Miejscowości na lata 2009-2015 zatwierdzony przywołanymi wyżej uchwałami, w następujący sposób :

- 1) w zakresie miejscowości Sumin - w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały,
- 2) w zakresie miejscowości Łąkorz – w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Czaplinski

Plan Odnowy Miejscowości Sumin w Gminie Biskupiec na lata 2010 - 2018

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jerzy Czaplinski
Jerzy Czaplinski

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka miejscowości	3
1.1. Obszar, położenie geograficzne i administracyjne	4
1.2. Historia miejscowości	6
1.3. Struktura przestrzenna miejscowości	6
1.4. Demografia i bezrobocie	7
1.5. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu.....	9
2. Inwentaryzacja zasobów	9
2.1. Zasoby przyrodnicze	9
2.2. Dziedzictwo kulturowe	11
2.3. Obiekty i tereny.....	12
2.4. Infrastruktura społeczna	13
2.5. Infrastruktura techniczna.....	14
2.6. Gospodarka i rolnictwo	15
2.7. Kapitał społeczny i ludzki	16
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	17
4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć	19

Wstęp

Plan Rozwoju Miejscowości Sumin jest dokumentem planistycznym o charakterze operacyjnym, który opisuje planowane przedsięwzięcia samorządu gminnego oraz mieszkańców miejscowości na lata 2010-2018, współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Dokument powstał w wyniku prac Zespołu ds. Rozwoju Lokalnego złożonego z przedstawicieli mieszkańców, pracowników Urzędu Gminy, Rady Gminy i doradców zewnętrznych. Program został poddany konsultacjom społecznym poprzez przedstawienie go do zaopiniowania i zatwierdzenia Radzie Sołeckiej. Dokument został wdrożony Uchwałą Rady Gminy Biskupiec.

W szczególności Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan Odnowy Miejscowości obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć. Plan będzie aktualizowany i rozszerzany o zapisy dotyczące inwestycji, dla których gmina będzie starała się o środki w ramach PROW.

1. Charakterystyka miejscowości

Sumin – wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie nowomiejskim, w gminie Biskupiec. W latach 1975-1998 miejscowość położona była w województwie toruńskim.

INFORMACJE O SOŁECTWIE

Sołtys: Andrzej Chmielewski

Główne zadania Rady Sołeckiej:

- Współpraca i uaktywnianie mieszkańców,
- Integracja społeczności lokalnej
- Organizowanie spotkań plenerowych,
- Dbanie o funkcjonowanie świetlicy wiejskiej,
- Podnoszenie atrakcyjności wsi,
- Systematyczne budowanie zasobów własnych,
- Wzbogacanie życia kulturalnego na wsi,
- Podejmowanie wszelkich działań dla poprawy warunków życia i pracy mieszkańców wsi przy uzyskaniu ich poparcia i wykorzystania potencjału ludzkiego.

1.1. Obszar, położenie geograficzne i administracyjne

GMINA BISKUPIEC NA TLE POWIATU NOWOMIEJSKIEGO

źródło: www.polskiegminy.pl

Obszar gminy Biskupiec zajmuje powierzchnię 241,3 km². Teren położony jest w obrębie południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i należy do powiatu nowomiejskiego. Ziemia Nowomiejska bywa nazywana „Bramą Mazur”, bo położona jest w obszarze Pojezierza Brodnickiego leżącego na granicy województwa kujawsko – pomorskiego, w miejscu geograficznie leżącym na granicy Mazur. Siedziba Urzędu Gminy mieści się w Biskupcu. W jej obszarze znajduje się 25 sołectw i 27 miejscowości. Teren graniczy z czterema innymi gminami województwa warmińsko-mazurskiego: Kisielicami, Iławą, Nowym Miastem Lubawskim oraz Kurzętnikiem oraz gminami województwa kujawsko-pomorskiego: Łasinem, Świeciem nad Osą, Jabłonowem i Zbiczmem.

Wieś Sumin położona jest w zachodniej części gminy. Powierzchnia Sołectwa Sumin – 424ha; 84 ary; 27m²

GMINA BISKUPIEC

źródło: Urząd Gminy

Zasięg regionu w obrębie Polski

	Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
	Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
	Podprowincja	Pojezierza Południowobałtyckie
	Makroregion	Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie
	Mezoregion	Pojezierze Brodnickie
	Zajmowane jednostki administracyjne	Polska: - województwo kujawsko-pomorskie, - województwo warmińsko-mazurskie

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Pojezierze Brodnickie – mezoregion fizycznogeograficzny (pojezierze) położony w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Od północy i wschodu graniczy z powiatami: nowomiejskim i działdowskim (województwo warmińsko-mazurskie), a od południowego wschodu z powiatem żuromińskim (województwo mazowieckie), od południa z powiatem rypińskim, od południowego zachodu z powiatem golubsko-dobrzyńskim, od zachodu z wąbrzeskim, a od północnego zachodu z grudziądzkim. Rozciąga się w dorzeczu Wisły i jej prawobrzeżnych dopływów Skrwy, Drwęcy i Osy. Ośią hydrograficzną obszaru jest Drwęca – najdłuższy prawobrzeżny dopływ dolnej Wisły.

1.2. Historia miejscowości

Miejscowość Sumin położona w północno-zachodniej części gminy Biskupiec, od zachodu graniczy z województwem kujawsko-pomorskim. Obok Sumina znajduje się jezioro o nazwie Mierzyńskie, przepływowe od strony zachodniej przepływa rzeka Ossa. W okresie międzywojennym była rzeką graniczną między Polską a państwem niemieckim, rzeka owa graniczyła już w czasach gdy powstawało państwo polskie za czasów Bolesława Krzywoustego. Przez miejscowość Sumin przebiega ciekawy trakt, który powstał w okresie międzywojennym w latach 1933-1934, gdyż mieszkańcy ówczesnego powiatu Lubawskiego nie mogli podróżować, zwłaszcza, w celach handlowych do Grudziądza ze względu na poprzednią zamkniętą trasę przez Biskupiec.

W latach 80-tych mieszkańcy czynami społecznymi przy współpracy urzędu pobudowali Remizę strażacką z świetlicą która służy Ochotniczej straży pożarnej i mieszkańcom.

1.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Obszar miejscowości Sumin należy do miejscowości, w których na przestrzeni lat układ przestrzenny został zaburzony. Część zabudowy mieszkalnej zachowała częściowy charakter historyczny: bryła, kształt dachu. Jednakże większość elementów uległa zatraceniu.

Przedmiotem polityki przestrzennej gminy Biskupiec będzie pięć głównych elementów strukturalnych zagospodarowania przestrzennego. Obszar miejscowości Sumin uznany jest za strefę stabilizacji i rozwoju gospodarki rolnej. Dla miejscowości Sumin nie został sporządzony Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Jedną z form ochrony krajobrazu kulturowego, obok wpisu do rejestru zabytków jest ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Natomiast w obszarach wiejskich, strefy ochrony konserwatorskiej powinny być wyznaczone w miejscowościach z dobrze zachowaną, wartościową historyczną zabudową i czytelnymi układami ruralistycznymi.

Kategorie obszarów makroprzestrzennych	Główne cele polityki przestrzennej	Główne ogniwa sieci osadniczej
Obszar stabilizacji i rozwoju gospodarki rolnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilizacja osadnictwa wiejskiego wraz z poprawą wyposażenia sieci osadniczej w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji (nie dotyczy wsi Lipinki). 2. Aktywizacja funkcji gospodarczych nierolniczych w głównych ogniwach sieci osadniczej. 	Słupnica, Piotrowice, Sumin, Lipinki

1.4. Demografia i bezrobocie

Demografia

Na terenie gminy znajduje się 25 sołectw, w skład których wchodzi 27 miejscowości. Obecnie Sumin zamieszkuje 162 mieszkańców, w tym 48 osób w wieku przedprodukcyjnym, 89 osób w wieku produkcyjnym i 25 osób w wieku poprodukcyjnym.

miejscowość	kobiety w wieku			mężczyźni w wieku		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Sumin	23	37	22	25	52	3

Istotną dla prognoz demograficznych grupę wiekową mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym. Osoby w tej grupie wiekowej stanowiąc będą w przyszłości o możliwościach rozwojowych danego obszaru. To one w przyszłości stworzą szkielet rynku pracy. Od liczby ludności w tym wieku zależy również wielkość bazy oświatowej w gminie. Dotyczy to w przypadku gminy szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego.

Liczba ludności w miejscowości Sumin na tle pozostałych miejscowości w latach 2003-2007

Miejscowość	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
Biskupiec	1934	1925	1974	1993	1976
Bielice	743	755	794	800	788
Babalice	87	85	83	82	81
Fitowo	86	85	100	100	101
Czachówki	323	318	324	320	311
Gaj	108	105	104	100	101
Krotoszyny	716	712	714	713	696
Lipinki	760	733	759	757	729
Łąkorz	874	882	881	869	835
Łąkorek	175	174	178	178	169
Ostrowite	540	536	537	537	529
Mierzyn	150	149	142	144	141

Osetno	199	202	213	213	214
Osówko	138	136	135	126	127
Podlasek Duży	244	252	258	252	251
Podlasek Mały	35	36	38	38	40
Piotrowice Duże	601	602	581	584	575
Piotrowice Małe	110	110	115	111	106
Rywałdzik	219	213	220	212	211
Sędzice	234	234	233	230	235
Słupnica	371	360	351	361	340
Sumin	191	190	187	187	190
Szwarcenowo	535	538	549	559	548
Wielka Tymawa	235	236	240	236	234
Wardęgowo	138	140	138	132	129
Wonna	289	283	289	298	294
Wielka Wólka	111	110	112	109	111

Źródło: Referat ewidencji ludności Urzędu Gminy Biskupiec

J. m.		2009
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem (PESEL)		
w wieku przedprodukcyjnym	%	28,8
w wieku produkcyjnym	%	56,0
w wieku poprodukcyjnym	%	15,2

Gospodarstwa w miejscowości Sumin

Sumin	
liczba gospodarstw rolnych	0
liczba gospodarstw domowych	46

Bezrobocie

Bezrobocie w Gminie Biskupiec w latach 2008-2009

J. m.		2008	2009
Bezrobotni zarejestrowani wg płci			
ogółem	osoba	569	720
mężczyźni	osoba	211	313
kobiety	osoba	358	407
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym			
ogółem	%	9,5	12,0
mężczyźni	%	6,5	9,6
kobiety	%	13,1	14,9

źródło: GUS

Stopa bezrobocia w latach 2008-2009 w %

Stan na:	2008	2009
gmina Biskupiec	9,5	12,0
powiat nowomiejski	14,5	18,1
woj. warmińsko-mazurskie	16,8	20,2
Polska	9,5	11,9

źródło: GUS

1.5. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu

W miejscowości Sumin istnieją obszary, które ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, są obszarami o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

W miejscowości Sumin zachowało się jeszcze kilka obiektów o ciekawej architekturze. Do 1992 roku dzieci Sumina i najbliższej okolicy uczyły się na miejscu, w szkole podstawowej zbudowanej z czerwonej cegły, znajdującej się w centrum wsi. Istnieje jeszcze kilka obiektów z końca XIX w. o specyficznej architekturze oraz XX wieczna kapliczka. Przez Sumin przebiega żółty szlak rowerowy (Łąkorz - Sumin - Osówko - Tymawa Wielka - Grudziądz) a w centrum wsi znajdują się sklepy. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania obszar ten traktowany jest jako obszar aktywizacji funkcji gospodarczych nierolniczych w głównych ogniach sieci osadniczej. Przez centrum wsi przebiegają główne ciągi komunikacyjne zlokalizowane na działkach dz. 214/1; 224/6; 225 obręb 18 Sumin.

Powyższe obszary poprzez swój charakter sprzyjają nawiązywaniu kontaktów społecznych oraz realizacji kontaktów między mieszkańcami zwiększając poziom integracji lokalnej. Dotyczy to w szczególności centrum wsi i głównych ciągów komunikacyjnych, czyli miejsc najczęściej odwiedzanych przez mieszkańców. Główne ciągi komunikacyjne to drogi do sklepów i obiektów usługowych, przystanków komunikacji gminnej. Główne ciągi komunikacyjne zapewniają mieszkańcom komunikację pieszą pomiędzy obiektami użyteczności publicznej.

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1. Zasoby przyrodnicze

Rzeźba terenu

Krajobraz terenu gminy został w głównej mierze ukształtowany przez lodowiec podczas ostatniego zlodowacenia. Jest on mocno zróżnicowany dzięki występowaniu kilku rodzajów form. Najszerzej występuje tzw. wysoczyzna morenowa typu falistego - w północnej i środkowej części gminy (szeroki pas od jeziora Karaś do jeziora Prątnia). Kolejne formy, wzgórze i pagórki morenowe, występują w ciągach m. in. między Wonną i Szwarcenowem, Słupnicą i Wielką Tymawą, Lipinkami i Rywałdzikiem. Wysokości względne wzgórze wynoszą na ogół do 10 m, maksymalnie do 20 m (w okolicach Lipinek). Na terenie gminy występują również tzw. ozy i kemy - pierwsze w okolicach Mierzyna, na zachód od

Sumina oraz na północ od Wielkiej Tymawy, drugie w rejonie Sumina, Łąkorka, Wonny i Szwarcenowa. Południową i południowo-wschodnią część gminy zajmuje tzw. równina sandrowa. Licznie reprezentowane są w krajobrazie rynny, ułożone w większości południkowo (wiele jezior rynnowych). Równoleżnikowo natomiast ułożone są rzeki: Gać, Osa, Młynówka i Struga Laki. Najwyższy punkt na terenie gminy- Góra Szwedzka, ma wysokość 121,3m n.p.m. (położona jest pomiędzy Szwarcenowem a Wonną), najniżej położony - o wysokości ok. 62 m n.p.m. znajduje się w dolinie Osy u jej ujścia do jeziora Płowęż.

Zasoby leśne

Lasy zajmujące 6311 ha, w czym 5776 ha to lasy państwowe, 528 ha -prywatne, a 7 ha – komunalne. W całości stanowią około 26% powierzchni gminy (dla porównania, średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 29%). Większość z nich skupiona jest we wschodniej części gminy. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, pozostałe gatunki o następnym w kolejności częstotliwości występowania to brzoza i olsza. Średni wiek drzewostanu wynosi: dla lasów państwowych 60 lat, lasów prywatnych 30 lat, lasów komunalnych 50 lat (na podstawie danych z Urzędu Gminy). Ilość pozyskanego drewna szacuje się na około 20 tys. m³ rocznie. Roczna produkcja tarcicy wynosi około 25 tys. m rocznie - dane dotyczą tartaku w miejscowości Krotoszyny (jeden tartak na terenie gminy - dane za rok 1999) ¹.

Zasoby wodne

Na terenie gminy znajduje się wiele jezior o małej powierzchni - poniżej 1 ha. Są to na ogół tzw. oczka, i często występują w skupiskach. Jezior o powierzchni powyżej 1 ha naliczono 31, z czego największe przedstawia tabela 11. Kilka z większych jezior tylko częściowo leży w granicach gminy - pozostała część przynależy do gmin sąsiednich. Kolejne jeziora: Trupel (o powierzchni 278,4 ha), Dłużek i Wielkie Partęczyny przylegają do granic gminy, jednak w całości leżą na terenie sąsiednich gmin.

Przez teren gminy przepływa kilka rzek. Największą z nich jest Osa, której dorzecze obejmuje zdecydowaną większość obszaru. Rzeka przepływa przez graniczące z gminą jezioro Trupel - i już na terenie gminy wypływa z południowej odnogi jeziora, zmierzając następnie w kierunku południowo-zachodnim, aby z kolei wpłynąć do jeziora Płowęż - położonego na terenie gmin Jabłonowo Pomorskie i Świecie nad Osą. Łączna długość Osy wynosi 103 km - z czego 22 km na terenie gminy Biskupiec².

Mniejsze ciek, będące dopływami Osy, to:

- Młynówka (Struga Piotrowicka) - wypływająca również z jeziora Trupel i wpadająca do Osy w okolicy Babalic Małych - jej długość wynosi ok. 8,4 km,
- Babka - o długości 3,5 km, stanowiąca w części biegu zachodnią granicę gminy,
- Gać - wypływająca z jez. Karaś - o długości 7,5 km,
- Struga Laki - wypływająca z jez. Lekarty, na swoim 11,5 km biegu przepływająca m. in. przez jeziora: Kakaj, Dębno, Wielki Staw.

Będąc dopływem Drwęcy rzeka Skarlanka przepływa w południowo-wschodniej części gminy i stanowi granicę z gminą Kurzętnik. Wypływa ona z jeziora Skarlińskiego, a następnie wpada do jez. Wielkie Partęczyny. Skarlanka i Drwęca są rzekami chętnie odwiedzanymi przez kajakarzy. Obie rzeki pięknie meandrują w urokliwym krajobrazie.

¹ Strategia rozwoju gminy Biskupiec

² Strategia rozwoju gminy Biskupiec, s. 4-5.

Ochrona przyrody

Na terenie gminy znajdują się cztery rezerwy przyrody: „Jezioro Karaś”, „Kociołek”, „Łabędź” i „Uroczysko Piotrowice”³. Jezioro Karaś objęte jest ochroną Natura 2000. Ponadto część gminy objęta jest Brodnickim Parkiem Krajobrazowym oraz dwoma obszarami chronionego krajobrazu: OCHK Jeziora Goryńskiego i Skarlińskim OCHK. Ponadto wyróżnia się dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- Oz Tymawski, (symbol 1ZP),
- Las Słupnicki, (symbol 2ZP).

Ustanowione rozporządzeniem Nr 8/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 15 maja 1998r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo – krajobrazowego obszarów na terenie Nadleśnictwa Jamy (Dz. Urz. Woj. Toruńskiego Nr 16, poz. 36).

Miejscowość Sumin nie leży na terenie żadnego z powyższych obszarów.

Cały teren Gminy Biskupiec jak i województwa warmińsko-mazurskiego znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. Celem jego istnienia jest promowanie rozwoju proekologicznego, utrzymanie zrównoważonych struktur przestrzennych dla zapewnienia wysokiego standardu środowiska przyrodniczego. Obszar objęty jest porozumieniem działań na rzecz ekorozwoju Zielone Płuca Polski. Zajmuje obecnie 63 235 km², co stanowi około 20,0 % powierzchni kraju, a zamieszkuje go prawie 4.0 mln osób, co stanowi 9,7 % ludności kraju. Położony jest w północno-wschodniej jego części, obejmując województwa warmińsko-mazurskie i podlaskie oraz części województw: mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Podstawą delimitacji obszaru były jedne z najcenniejszych w kraju i Europie systemy ekologiczne. Ze względu na pragmatykę realizacji wspólnych przedsięwzięć, umowną granicę zewnętrzną stanowią granice administracyjne gmin.

Obszar Zielonych Płuc Polskich

Źródło : www.fzpp.pl

2.2. Dziedzictwo kulturowe

Z terenu całej gminy do rejestru zabytków wpisanych 28 obiektów nieruchomości (obiektów samodzielnych, zespołów) i 1 obiekt archeologiczny. Najwcześniej, bo w 1949 r. do spisu zabytków wpisano pałac i park w Lipinkach. Oprócz kościołów parafialnych w Biskupcu Pomorskim, Lipinkach,

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, część 1, s. 18-19

Łąkorzu, Ostrowitem i Szwarcenowie, znajdują się tu wpisy parków (Babalice, Bielice, Czachówki, Lipinki, Łąkorek, Osówko, Sędzice) krajobrazowych, dworskich, pałace i dwory, domy mieszkalne, cmentarze.

W miejscowości Sumin nie istnieją żadne obiekty wpisane do rejestru zabytków, natomiast zachowało się jeszcze kilka obiektów o ciekawej architekturze. Do 1992 roku dzieci Sumina i najbliższej okolicy uczyły się na miejscu, w szkole podstawowej zbudowanej z czerwonej cegły, znajdującej się w centrum wsi. Istnieje jeszcze kilka obiektów z końca XIX w. o specyficznej architekturze oraz XX wieczna kapliczka.

Kapliczka

Fot. 3: Urząd Gminy w Biskupcu

Oprócz obiektów objętych ochroną prawną w miejscowości Sumin istnieje kilka obiektów znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

1. Szkoła podstawowa, bud. nr 12, mur., ok. 1910r.
2. Chała nr 7, drewn. 2 poł. XIXw.
3. Dom nr 10, ob. mieszkania, strażnica graniczna na piętrze, karczma w parterze, mur., 1913r.
4. Dom nr 26, mur., z 1890r. oraz budynek gospodarczy, mur., z 1890r.

2.3. Obiekty i tereny

Turystyka

Turystyka jest szansą rozwoju wszystkich miast, regionów, miejsc i miejscowości. W odniesieniu zarówno do wielkich miast, jak i zupełnie małych miejscowości - turystyka ma często największy potencjał. Świadomość tego staje się powoli powszechna. Znacznie łatwiej jest wypromować produkt turystyczny niż przyciągnąć wielki kapitał. Szybciej, taniej i bardziej masowo, w dodatku samodzielnie - można tworzyć miejsca pracy w sektorze turystycznym.

Atrakcje turystyczne

Krajobraz jest bardzo zróżnicowany. Występują tu pagórki i wzniesienia często wierzchołki porośnięte krzewami i zadrzewione. Natomiast u podnóży tychże wzniesień rozpościerają się rozległe łąki i bagna porośnięte roślinnością bagienną, która dodaje uroku niezależnie od pory roku. W Suminie i w okolicznych gospodarstwach znajduje się sporo gniazd bocianich, gdzie ptaki korzystają z łąk zasobnych w ich pożywienie. Dawniej na łąkach kopano torf który wykorzystywano do ogrzewania mieszkań, pozostały wypełnione wodą tzw. torfniaki, w których niektórzy mieszkańcy hodują ryby.

Baza noclegowa

Baza noclegowa w miejscowości Sumin

Właściciel /Adres	Il.miejsc nocleg.	Opis
Irena Kraskowska Sumin 5 13-334 Łąkorz	6	Trzy pokoje 2 - osobowe, z kuchnią i łazienką w oddzielny domu. Duży ogród, możliwość pełnego wyżywienia (potrawy regionalne, ciasta). Owoce i warzywa z własnego ogródka. W gospodarstwie jest staw rybny - można wędkować i korzystać z rowerów. W okolicy czyste jeziora (1,5 km), rzeka Osa i lasy. Oferta: maj - wrzesień

szlaki rowerowe

oznaczenie szlaku	przebieg szlaku	długość szlaku
	Łąkorz - Sumin - Osówko - Tymawa Wielka - Grudziądz	(na terenie gminy) 12 km

2.4. Infrastruktura społeczna

Oświata i szkolnictwo

W gminie Biskupiec jest 6 szkół podstawowych i jedno gimnazjum. W roku 2005, gimnazjum ukończyło 170 osób, a wykształcenie średnie uzyskało 65 osób. W miejscowości Sumin nie istnieje żadna placówka oświatowa. Dzieci i młodzież pochodzące z miejscowości Sumin uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Łąkorzu oraz do Gimnazjum w Bielicach.

dzieci miejscowości:	z	Szkoła Podstawowa w:	Gimnazjum w:
Sumin		Łąkorzu	Bielicach

źródło: Urząd Gminy

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy opiekę zdrowotną świadczy Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej funkcjonujący w miejscowości Biskupiec.

Nazwa jednostki	Adres	Kierownik jednostki
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej	ul. Lipowa 7 13-340 Biskupiec	Marek Umbras

2.5. Infrastruktura techniczna

Drogi

Obszar gminy Biskupiec z krajem i województwem powiązany jest drogą wojewódzką nr 538 Łasin Nowe Miasto Lubawskie. Droga ta wiąże dwie drogi krajowe międzyregionalne tj. drogę nr 16 Dolna Grupa - Grudziądz - Ława - Olsztyn - Augustów - Ogrodniki - Granica Państwa (PL-LT) oraz drogę nr 15 - Trzebnica - Krotoszyn - Września - Gniezno - Inowrocław - Toruń - Brodnica - Ostróda. Poprzez te drogi gmina powiązana jest ze wschodem i z zachodem kraju oraz przejściami granicznymi. Przez miejscowość przebiegają następujące drogi:

miejsowość	kategoria drogi	nr drogi
Sumin	Powiatowe	1234N
	gminne	180032N
		180033N
		180034N
		180035N
		180036N
		180037N
		180039N

Komunikacja

Przez gminę przebiega Linia kolejowa nr 353 Poznań - Toruń - Ława - Olsztyn - Korsze - Skandawa, wiąże gminę z linią magistralną nr 9 Warszawa - Ława - Gdańsk, oraz z przejściem granicznym w Skandawie.

Wodociągi i Kanalizacja

Na terenie miejscowości zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wglębnych. Woda przeznaczana jest do zaspokojenia potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, usług dla ludności i rolnictwa oraz w niewielkim stopniu dla rekreacji. Na obszarze gminy zasoby warstw wodonośnych określa się jako dobre. Na terenie gminy poza Biskupcem występują 3 podstawowe ujęcia wodne wraz ze stacjami uzdatniania wody (poprzez odżelazianie) wraz z wodociągami grupowymi, które są we władaniu gminy. Miejscowość Sumin obsługuje wodociąg grupowy Łąkorek. Nie istnieje kanalizacja sanitarna.

miejsowość	długość sieci wodociągowej	liczba przyłączy
Sumin	10240 mb	51

Gospodarka odpadami

Odpady z terenu miejscowości wywożone są na gminne wysypisko odpadów komunalnych w Łąkorzu.

Zaopatrzenie w gaz i w ogrzewanie

Dostawa energii elektrycznej zapewniona jest na całej powierzchni gminy. Korzystają z niej wszyscy mieszkańcy do celów domowych, a podmioty gospodarcze do prowadzenia działalności. Gmina Biskupiec nie ma rozdzielczej sieci gazowej. 92,3% mieszkańców gminy korzysta z gazu w wymiennych zbiornikach. Na obszarze gminy do zbiorowego centralnego ogrzewania podłączonych jest 11,5% mieszkań, do indywidualnego 46,2%. Mieszkańcy wykorzystują tradycyjne oparte na węglu kamiennym, źródła ciepła.

2.6. Gospodarka i rolnictwo

Podmioty gospodarcze w Gminie Biskupiec w roku 2007

	J. m.	2007
Ogółem		
ogółem	jed.gosp.	490
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	24
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	17
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	466
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	410
spółki handlowe	jed.gosp.	11
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	1
spółdzielnie	jed.gosp.	6
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	19

źródło: GUS

W gminie Biskupiec według danych z GUS w roku 2007 zarejestrowanych było 490 podmiotów gospodarki narodowej.

Przedsiębiorcy w miejscowości Sumin

nazwa	rodzaj działalności/branża
Sklep spożywczo-przemysłowy	Sklep spożywczo-przemysłowy
„JOLA”	Sklep spożywczo-przemysłowy

Przedsiębiorstwa w miejscowości Sumin

Źródło: Urząd Gminy w Biskupcu

Gospodarstwa rolne

Gmina Biskupiec ma w dużej mierze charakter rolniczy. W tym wyodrębnia się grupę właścicieli zwierząt gospodarskich, działki rolne i gospodarstwa indywidualne. Strukturę wielkości gospodarstw indywidualnych przedstawia poniższa tabela:

Gospodarstwa	do 1 ha	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 50 ha	powyżej 50 ha
Ilość	23	241	122	274	184	19
Łączna powierzchnia gruntów	14,24	550,32	973,26	3892,90	5131,17	2080,09
Powierzchnia gruntów w %	0,11	4,35	7,70	30,79	40,59	16,45

Przeważają wyraźnie na terenie gminy gospodarstwa średnie – od 10 do 20 ha, oraz małe – od 1 do 5 ha. Znacząca jest również ilość gospodarstw o powierzchni 20-50 ha. Małe gospodarstwa zajmują się produkcją głównie na potrzeby własne. Gospodarstwa średnie i większe nastawione są głównie na produkcję zbóż, roślin okopowych i przemysłowych. Pewne znaczenie odgrywa też produkcja warzyw i sadownictwo. W miejscowości Sumin istnieje 36 gospodarstw rolnych.

2.7. Kapitał społeczny i ludzki

Ochotnicza Straż Pożarna

W Suminie funkcjonuje i działa Ochotnicza Straż Pożarna. Posiada remizę, która służy na zabawy, przyjęcia weselne oraz jest miejscem spotkań strażaków, jak również wszystkich mieszkańców. Terenem działania OSP jest miejscowość Sumin oraz miejscowości położone w rejonie pomocy wzajemnej. OSP posiada osobowość prawną. Celem OSP jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami.. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi. Rozwijanie wśród

członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno – oświatowej i rozrywkowej.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Środowisko przyrodnicze i kulturowe - analiza SWOT

WEWNĘTRZNE	
<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne zbiorniki wodne - stosunkowo nieznaczne zanieczyszczenie środowiska - dobrze zachowane warunki przyrodnicze, duża różnorodność siedlisk przyrodniczych - urozmaicona rzeźba terenu, duże walory krajobrazowe - brak uciążliwego dla środowiska przemysłu - możliwości rozwoju ekoturystyki i turystyki kwalifikowanej - położenie na obszarze Zielonych Płuc Polski - potencjalne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego i uprawy roślin energetycznych 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej - niesatysfakcjonujący stan wód powierzchniowych - brak właściwego systemu gospodarki odpadami - zbyt mała współpraca organów ochrony środowiska i jednostek zainteresowanych środowiskiem oraz organizacji pozarządowych - brak działań do wykorzystania odnawialnych źródeł energii - niewystarczający poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa, brak ścieżek dydaktycznych - spadek poziomu wód gruntowych i lustra wody większości zbiorników wodnych, szczególnie małych - chaotyczny rozwój indywidualnej zabudowy
ZEWNĘTRZNE	
<p>MOŻLIWOŚCI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie powierzchni leśnych poprzez zalesianie odłogów - edukacja ekologiczna – ścieżki dydaktyczne - rozwój turystyki kwalifikowanej - podniesienie walorów estetycznych okolicy 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> - słabo rozwiązana gospodarka odpadami na poziomie powiatu - zagrożenia degradacji środowiska działalnością człowieka – wysoka i niska emisja, itp. - mała ilość finansowych środków zewnętrznych

Gospodarka - analiza SWOT

WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY <ul style="list-style-type: none">- tereny pod turystyczne wykorzystanie- możliwość obsługi ruchu turystycznego- istniejące szlaki komunikacyjne drogowe	SŁABE STRONY <ul style="list-style-type: none">- brak nowych miejsc pracy- niskie kwalifikacje bezrobotnych- zaniedbanie estetyczne wsi- brak promocji wsi- mała baza turystyczna- niska jakość dróg
ZEWNĘTRZNE	
MOŻLIWOŚCI <ul style="list-style-type: none">- tereny pod gospodarcze wykorzystanie w kierunku głównie turystycznym przez inwestorów zewnętrznych- możliwość obsługi ruchu turystycznego- rozwój przedsiębiorczości- zwiększające zainteresowania turystyką i rekreacją- wzrost społecznego zainteresowania poprawą zdrowia	ZAGROŻENIA <ul style="list-style-type: none">- słabe nasilenie ruchu turystycznego- brak długofalowej polityki rolnej państwa- niestabilna sytuacja gospodarcza kraju- brak inwestorów strategicznych- emigracja ludzi młodych z gminy

Spółeczeństwo - analiza SWOT

WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY <ul style="list-style-type: none">- istniejące grupy ludzi działające na rzecz rozwoju miejscowości- motywacja i determinacja części mieszkańców do zmiany swojego położenia	SŁABE STRONY <ul style="list-style-type: none">- nadmierne bezrobocie- niski poziom wykształcenia społeczności- słaba baza edukacyjna- niska aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców- brak bazy turystycznej- brak pełnej infrastruktury technicznej (jakość życia mieszkańców)- ucieczka ludzi młodych

ZEWNĘTRZNE	
<p>MOŻLIWOŚCI</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrumenty polityki państwa - pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna ilość środków finansowych - brak dobrych instrumentów polityki państwa

Identyfikacja problemów

1. Brak zorganizowanej promocji potencjału turystycznego i walorów przyrodniczych miejscowości
2. Brak spójnych programów dotyczących tworzenia nowej infrastruktury towarzyszącej dla rozwoju istniejącej bazy turystycznej i agroturystycznej.
3. Brak rozwiniętej infrastruktury drogowej a także zły stan dróg.
4. Brak sieci kanalizacji sanitarnej.
5. Brak systemowego działania i infrastruktury w zakresie selektywnej zbiórki odpadów
6. Brak możliwości szkoleń dla osób poszukujących pracy, podnoszenia bądź zmiany kwalifikacji zawodowych a także poradnictwa i pomocy przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej.
7. Brak oferty ze strony gminy dla inwestorów mogących lokować działalność gospodarczą na terenie miejscowości i w okolicy
8. Brak chodników wzdłuż istniejącej drogi

4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć

Nazwa	Opis / Cel / Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa (szacunkowa)	Źródło finansowania
Budowa placu zabaw	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie infrastruktury kultury dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej (tereny zielone, skwery, place)	Poprawa estetyki miejscowości i tworzenie infrastruktury przyjaznej dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Budowa parkingu	Poprawa atrakcyjności miejscowości dla mieszkańców i turystów	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Rozbudowa oświetlenia wzdłuż ciągów pieszych	Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych, poprawa estetyki i atrakcyjności miejscowości	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Remont kapliczek i krzyży przydrożnych	Poprawa atrakcyjności miejscowości dla mieszkańców i turystów i ochrona dziedzictwa kulturowego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Organizacja selektywnej zbiórki odpadów (kontenery do selekcji)	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz ochrona środowiska przyrodniczego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne

Plan Odnowy Miejscowości Łąkorz w Gminie Biskupiec na lata 2010 - 2018

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Jerzy Czaplinski
Jerzy Czaplinski

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka miejscowości	3
1.1. Obszar, położenie geograficzne i administracyjne	4
1.2. Historia miejscowości	6
1.3. Struktura przestrzenna miejscowości	11
1.4. Demografia i bezrobocie	12
1.5. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu.....	14
2. Inwentaryzacja zasobów.....	15
2.1. Zasoby przyrodnicze	15
2.2. Dziedzictwo kulturowe	19
2.3. Obiekty i tereny.....	31
2.4. Infrastruktura społeczna.....	36
2.5. Infrastruktura techniczna.....	39
2.6. Gospodarka i rolnictwo	40
2.7. Kapitał społeczny i ludzki	41
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	42
4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć	43

Wstęp

Plan Rozwoju Miejscowości Łąkorz jest dokumentem planistycznym o charakterze operacyjnym, który opisuje planowane przedsięwzięcia samorządu gminnego oraz mieszkańców miejscowości na lata 2009-2015, współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Dokument powstał w wyniku prac Zespołu ds. Rozwoju Lokalnego złożonego z przedstawicieli mieszkańców, pracowników Urzędu Gminy, Rady Gminy i doradców zewnętrznych. Program został poddany konsultacjom społecznym poprzez przedstawienie go do zaopiniowania i zatwierdzenia Radzie Sołectkiej. Dokument został wdrożony Uchwałą Rady Gminy Biskupiec.

W szczególności Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan Odnowy Miejscowości obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć. Plan będzie aktualizowany i rozszerzany o zapisy dotyczące inwestycji, dla których gmina będzie starała się o środki w ramach PROW.

Wizja miejscowości:

Łąkorz, wieś gościnna i przyjazna środowisku, kultywująca tradycje, oferująca przez cały rok turystykę konną i rowerową oraz wypoczynek dla pragnących ciszy i spokoju. Wieś bezpieczna z centrum kulturowo – oświatowym i sportowo – rekreacyjny, miejscem integracji całej społeczności.

1. Charakterystyka miejscowości

Łąkorz – wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie nowomiejskim, w gminie Biskupiec. Do 1954 roku istniała gmina Łąkorz. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa toruńskiego. Miejscowość powstała prawdopodobnie w I połowie XIX wieku. W średniowieczu wieś była własnością zakonu krzyżackiego i należała pod względem administracyjnym do komturstwa radzyńskiego (od 1466 – własność Królestwa – należała do starostwa radzyńskiego). Od 1899 Łąkorz został odrębnym obwodem duszpasterskim.

INFORMACJE O SOŁECTWIE

Sołtys: Stanisław Jędrzejewski

Główne zadania Rady Sołectkiej:

Współpraca i uaktywnianie mieszkańców,

- Integracja społeczności lokalnej
- Organizowanie spotkań plenerowych,
- Dbanie o funkcjonowanie świetlicy wiejskiej,
- Podnoszenie atrakcyjności wsi,
- Systematyczne budowanie zasobów własnych,
- Wzbogacanie życia kulturalnego na wsi,
- Podejmowanie wszelkich działań dla poprawy warunków życia i pracy mieszkańców wsi przy uzyskaniu ich poparcia i wykorzystania potencjału ludzkiego.

1.1. Obszar, położenie geograficzne i administracyjne

GMINA BISKUPIEC NA TLE POWIATU NOWOMIEJSKIEGO

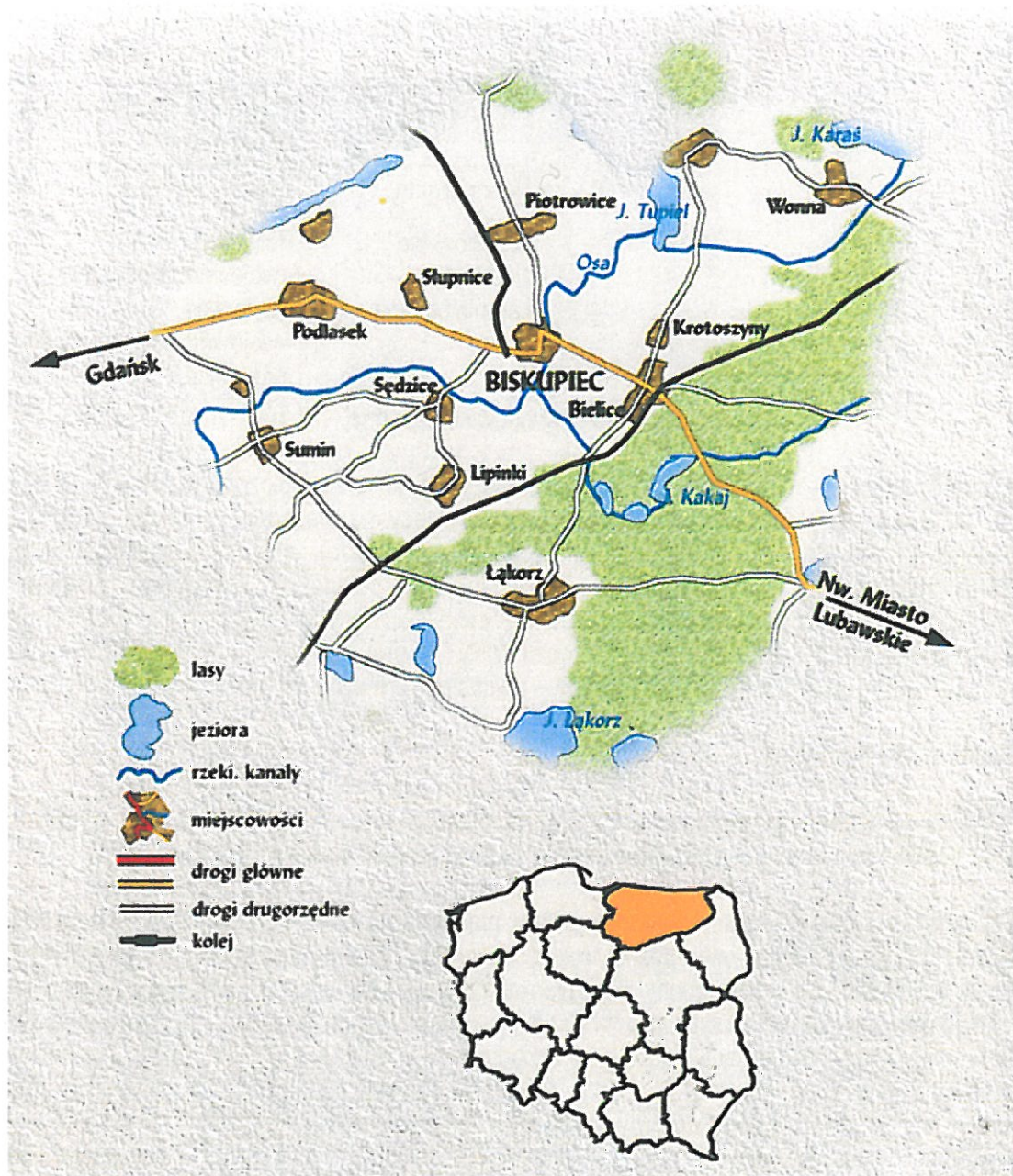

źródło: www.polskiegminy.pl

Obszar gminy Biskupiec zajmuje powierzchnię 241,3 km². Teren położony jest w obrębie południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i należy do powiatu nowomiejskiego. Ziemia Nowomiejska bywa nazywana „Bramą Mazur”, bo położona jest w obszarze Pojezierza Brodnickiego leżącego na granicy województwa kujawsko – pomorskiego, w miejscu geograficznie leżącym na granicy Mazur. Siedziba Urzędu Gminy mieści się w Biskupcu. W jej obszarze znajduje się 25 sołectw i 27 miejscowości. Teren graniczy z czterema innymi gminami województwa warmińsko-mazurskiego: Kisielicami, Iławą, Nowym Miastem Lubawskim oraz Kurzętnikiem oraz gminami województwa kujawsko-pomorskiego: Łasinem, Świeciem nad Osą, Jabłonowem i Zbiczmem.

Miejscowość leży nad jeziorem o tej samej nazwie. Wymieniona w XIV wieku jako włościańska wieś kościelna - Lynker, Alde Linkor, po 1570 roku Łąkorz Wielki. Kościół parafialny pod wezwaniem Świętego Mikołaja biskupa został wzniesiony w I połowie XIV wieku, w tym samym czasie założono parafię. W czasach krzyżackich wieś podlegała komturstwu radzyńskiemu. Dobra łąkorskie w 1438 roku nadał wielki mistrz Paweł Russdorf dożywotnio Hansowi i Kaschlo za zasługi oddane Zakonowi. W XVI wieku przeszły na własność Rzeczypospolitej. Od 1560 roku w powiecie michałowskim, od 1818 roku w powiecie lubawskim Odbywały się tu sądy ziemskie. W XVII wieku mimo nowego kościoła parafia Łąkorz staje się filią kolejnych parafii: Lipinki, Ostrowite, Skarlin. Od 1899 roku Łąkorz został odrębnym obwodem duszpasterskim, a 9 lutego 1914 r. na powrót erygowano samodzielną parafię. Zachował się Wilkierz na starostwo łąkorskie - rkps 1629-1705 autorstwa Tomasza Działyńskiego, starosty łąkorskiego Gmina Łąkorz – dawna gmina wiejska istniejąca w latach 1934-1954 w woj. pomorskim/olsztyńskim (dzisiejsze woj. warmińsko-mazurskie). Siedzibą gminy był Łąkorz. Gmina zbiorowa Łąkorz została utworzona 1 sierpnia 1934 roku w powiecie lubawskim w woj. pomorskim (II RP) z dotychczasowych jednostkowych gmin wiejskich: Gaj, Lipinki, Łąkorz, Mierzyn, Osetno, Rywałdzik i Sumin (oraz z obszarów dworskich położonych na tych terenach lecz nie wchodzących w skład gmin). Po wojnie gmina znalazła się w woj. pomorskim (w 1950 roku przemianowanym na bydgoskie). 12 marca 1948 roku zmieniono nazwę powiatu lubawskiego na nowomiejski. 6 lipca 1950 roku gminę Łąkorz wraz z całym powiatem nowomiejskim przyłączono do woj. olsztyńskiego. Według

stanu z dnia 1 lipca 1952 roku gmina składała się z 8 gromad. Gmina została zniesiona 29 września 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin. Jednostki nie przywrócono 1 stycznia 1973 roku po reaktywowaniu gmin, a z jej dawnego obszaru i z obszaru dawnej gminy Krotoszyny utworzono nową gminę Biskupiec.

źródło: www.gminabiskupiec.pl

Zasięg regionu w obrębie Polski

	Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
	Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
	Podprowincja	Pojezierza Południowobałtyckie
	Makroregion	Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie
	Mezoregion	Pojezierze Brodnickie
	Zajmowane jednostki administracyjne	Polska: - województwo kujawsko-pomorskie, - województwo warmińsko-mazurskie

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Pojezierze Brodnickie – mezoregion fizycznogeograficzny (pojezierze) położony w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Od północy i wschodu graniczy z powiatami: nowomiejskim i działdowskim (województwo warmińsko-mazurskie), a od południowego wschodu z powiatem żuromińskim (województwo mazowieckie), od południa z powiatem rypińskim, od południowego zachodu z powiatem golubsko-dobrzyńskim, od zachodu z wąbrzeskim, a od północnego zachodu z grudziądzkim. Rozciąga się w dorzeczu Wisły i jej prawobrzeżnych dopływów Skrwy, Drwęcy i Osy. Osią hydrograficzną obszaru jest Drwęca – najdłuższy prawobrzeżny dopływ dolnej Wisły.

1.2. Historia miejscowości

Miejscowość występowała w źródłach pod nazwami: przed 1415 r. – Linker, Alde Linkor, Lynkom, 1570 – Łąkorz Wielki, niem. Lonkorz. Nazwa pochodzi prawdopodobnie od słów :”łaki oraz „orka”.

Wieś powstała w średniowieczu, prawdopodobnie w pierwszej połowie XIV w. Niestety, nie zachował się dokument lokacyjny, dlatego nie można ustalić dokładnej daty jej początków. Liczne wykopaliska wskazują, iż ludność z terenów gminy Biskupiec utrzymywała kontakty z odległymi krajami. Pierwsze wzmianki o terenach zamieszkałych w pobliżu wsi Łąkorz pochodzą jeszcze z czasów epoki rzymskiej (0 – 400 n.e.). Z tego okresu znaleziono pod Łąkorzem dwie monety rzymskie: Antoniusa Piusa (131-161 r. n.e.) i jego żony Faustyny († 141). Podobne monety odnaleziono w ostródzkiej Gierłoży, pierścienie pod Byszwałdem oraz srebrny naszyjnik w Rybnie. Według wszelkiego prawdopodobieństwa na początku nowej ery główne szlaki handlowe przebiegały przez teren dzisiejszego powiatu nowomiejskiego, w tym również przez tereny Łąkorza. Kupcy z odległych stron ciągnęli tędy nad Bałtyk do Sambii, po niezwykle wówczas cenny jantar. Przebiegał pewnie przez powiat także szlak wiodący od ujścia Wisły przez Wołyń nad Morze Czarne.

Prawdopodobnie w średniowieczu wieś Łąkorz była własnością zakonu krzyżackiego i należała pod względem administracyjnym do komturstwa radzyńskiego. Pierwsza wzmianka w źródłach pochodzi dopiero z czasów wojny polsko – krzyżackiej w 1414 r. Wieś liczyła wtedy 67 łanów i w wyniku wojny poniosła szkody wycenione na cztery grzywny. Inne źródło wspomina, iż w 1439 r. wielki mistrz Paweł Rusdorf nadał Hanskowi Kaschlo siedem łanów ziemi, opustoszałych w Łąkorzu. Po 1466 r. Łąkorz stał się własnością Królestwa Polskiego i pod względem administracyjnym wszedł w skład starostwa radzyńskiego. Od 1899 r. Łąkorz został odrębnym obwodem duszpasterskim. W czasie II wojny

światowej 1939 – 1945 r. we wsi Łąkorz zginęło 87 osób narodowości polskiej. Na podstawie skrupulatnie zebranej dokumentacji historycznej przez Tadeusza Ferschke, pochodzącego z Łąkorza, zamieszkałego obecnie w Świnoujściu, ustalono nazwiska i okoliczności śmierci tych osób : ofiar zbrodni hitlerowskich w II wojnie światowej oraz sowieckich po wkroczeniu Armii Czerwonej w styczniu 1945r. Ich nazwiska zostały upamiętnione na tablicy wystawionej przy ścianie południowej nawy, na zewnątrz kościoła w Łąkorzu. W walce z niemieckim okupantem jesienią 1939 r. żołnierską śmiercią zginęło dziewięć osób, w obozach koncentracyjnych również dziewięć osób. Spośród wcielonych do Wehrmachtu Polaków należących do tzw. III grupy niemieckiej (DVL) na wojnie zginęło 17 osób. Kazimierz Wrzosem zginął jako żołnierz Armii Krajowej.

Pomnik pamięci pomordowanych mieszkańców parafii Łąkorz umiejscowiony przy kościele

Źródło: Urząd Gminy

Okropnego mordu polskich robotników leśnych w osadzie Białe (4 km na wschód od Łąkorza) dokonała grupa Ukraińców – własowców 07.02.1945 r. Robotnicy Ci z rodzinami zamieszkiwali w należącym do nadleśnictwa Łąkorz domu nad jeziorem Białe. W styczniu 1945 r. w okolicznych lasach ukrywała się grupa własowców z Jagdkommando z Brodnicy, wykorzystywana w ostatnich miesiącach okupacji hitlerowskiej do tropienia i likwidacji grup polskiego podziemia oraz polsko – radzieckiej spadochronowej grupy rozpoznawczo – dywersyjnej „Pomorze”, wspieranej przez miejscową ludność. Ci własowcy u robotników leśnych pozostawili rannego kolegę i sami schronili się w lesie.

Wojsko sowieckie po wkroczeniu do Łąkorza 28.01.1945 r. penetrując teren natknęło się na pozostawionego u robotników leśnych rannego Ukraińca. Zabrano go i podobno zastrzelono. Dowiedziawszy się o tym fakcie własowcy 07.02.1945 r. z zemsty za wydanie rannego Ukraińca Rosjanom wymordowali 13 mieszkańców domu. Ocalały tylko dwie osoby. Zamordowano m.in. rodziny: Jabłońskich (4 osoby), Smolińskich (4 osoby), Godzińskich (3 osoby), wśród nich pięć kobiet i czworo dzieci – najmłodsze miało 7 lat. Najstarszy Józef Godziński, miał 76 lat. Wszystkich pochowano we wspólnej mogile na cmentarzu parafialnym w Łąkorzu. Miejsce tragedii obecnie upamiętnione jest metalowym krzyżem

Białe - miejsce mordu robotników

Źródło: Urząd Gminy

Pomnik pamięci pomordowanych mieszkańców osady Białe przy kościele św. Mikołaja w Łąkorzu

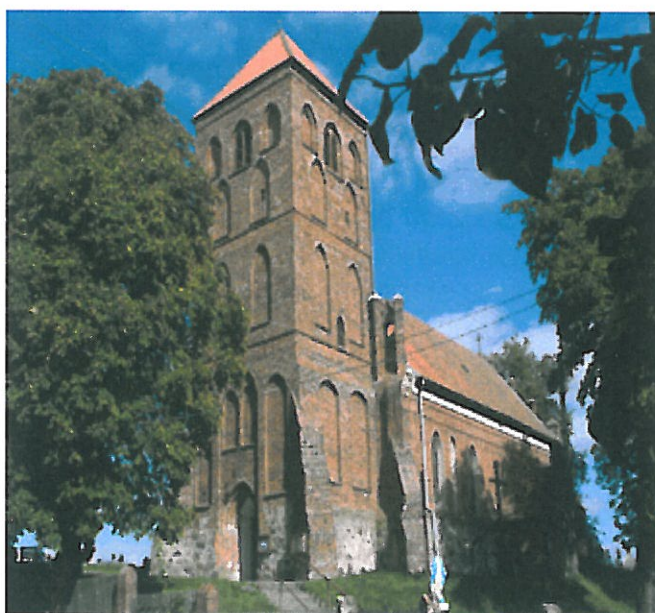
Źródło: Urząd Gminy

Źródło: Urząd Gminy

Polityka sowiecka sięgnęła również aresztowań przez NKWD i wywózek w bydłych wagonach w głąb Rosji (Moskwa, Ural) ludności polskiej zamieszkałej w Łąkorzu i zaliczonej do tzw. III narodowościowej grupy niemieckiej. Wielu zmarło już w obozie przejściowym w Jabłonowie Pomorskim oraz podczas uciążliwego transportu, inni zmarli w wyniku ciężkich robót na terenie Rosji. Niestety dokładna liczba ofiar śmiertelnych wśród osób internowanych nie jest znana. Zszyki nie powróciły ogółem 33 osoby (większość to robotnicy rolni i leśni)

HISTORIA PARAFII

Liczba mieszkańców: 1127, w tym 1124 katolików – rolnicy, robotnicy, przedstawiciele wolnych zawodów. Do parafii należą miejscowości: Gaj (3km), Iwanki (5km), Łąkorek (3km), Wielgrób (2km)
Nauka religii: 1 szkoła podstawowa; 1 osoba świecka. Archiwum: księgi parafialne od 1900 r. – chrztów (5 tomów), ślubów (3 tomy) i pogrzebów (3 tomy).

Parafia w Łąkorzu została erygowana w pierwszej połowie XIVw. Wskazuje na to zachowany do dzisiaj kościół parafialny. Pierwsza wzmianka w źródle pisanym pochodzi z około 1400 r. wymienione wtedy zostały lany, które stanowiły uposażenie plebana. Patronat sprawowali w średniowieczu Krzyżacy. Kościół prawdopodobnie od początku był pod wezwaniem św. Mikołaja. W II połowie XVI w. Parafia w Łąkorzu obejmowała następujące miejscowości: Łąkorek, Łąkorz. Na skutek rozwoju reformacji i zniszczeń w czasie wojen szwedzkich XVII w. parafia straciła swoją samodzielność i została afiliowana do parafii w Lipinkach. Po śmierci plebana Wlewskiego (1652 r.) opiekę duszpasterską sprawowali w kościele kapłani z sąsiednich parafii: Ostrowite, Skarlin, Lipinki. W 1695r. został wybudowany nowy kościół. Kościół roku 1834 rząd pruski postanowił zlikwidować działalność duszpasterską w Łąkorzu, jednakże na skutek interwencji parafian u biskupa chełmińskiego udało się te plany zniweczyć. Od 1899 r. Łąkorz został odrębnym obwodem duszpasterskim, natomiast od 1914 r. ponownie samodzielną parafią. W okresie nowożytnym istniała w Łąkorzu szkoła parafialna. Wymieniają ją wizytacje w roku 1667, w 1706r. brakowało tu nauczyciela. W końcu XIXw. Powstała jeszcze szkoła w Cichem.

Legenda

„Łąkorz to stara, sędziwa wieś leżąca w okolicy Nowego Miasta. Jak w wielu innych miejscowościach panowała tu niegdyś zaraza, która wyludniła całą wieś. Z czasem domy rozpadły się, a leżące odłogiem pola zarosły trawą. Pewnego razu w pobliżu tego pustkowia stary owczarz pasł swoją trzodę. Pod wieczór jeden z baranów oddalił się od stada i zginął w gąszczach. Owczarz poszedł śladami i po żmudnych poszukiwaniach znalazł go w lesie obok na wpół zapadniętego kościoła. Gdy przypędził swoje stado do osady, opowiedział ludziom o niezwykłym odkryciu. Jednakże nikt nie wierzył mu, nawet najstarsi mieszkańcy nie pamiętali kościoła w Łąkorzu. Nazajutrz kilku ludzi wyruszyło wraz ze starszkiem w gęsty las. Zabrano się do karczowania pustkowia i odbudowy zapomnianej wsi. Odnowiono podupadły kościół na pamiątkę niezwykłego zdarzenia namalowano na jego suficie barani łeb.”

Legenda o jeziorze Okonek

Legenda opowiada historię o nabrzeżu jeziora na tzw. torfowiskach niedaleko brzegu stał kościół, przychodziła do niego okoliczna ludność. Mieszkańcom okolicznych miejscowości dobrze się powodziło. Przy jeziorze mieszkał rybak, miał prześliczną córkę, w której zakochał się młody kawaler i gdy poprosił jej rodziców o rękę to jemu odmówili od tego czasu codziennie się modlił w tym kościółku a przychodząc przynosił i zostawiał kamień na posadzce i powiedział, że tak długo będzie to robił aż się zgodzą. Niestety pewnego razu, gdy przyniósł kolejny kamień kościół się zapadł w głębinie jeziora, a było to w noc św. Jana (staropruskie noc krupidy) do dziś słychać tej nocy dzwony zatopionego kościoła, niestety ludziom zaczęło się źle powodzić i wkrótce okolica wyludniała i porosła lasem a jezioro jest niedostępne wokół porosłe pływającymi trzewiskami i tylko śmiałkowie mogą dojść do tafli jeziora.

Ciekawostki

Jak wieść ludowa głosi, gdy Król Jagiełło z wojskiem wyruszał na bitwę pod Grunwaldem urządził wielkie polowanie na dzikiego zwierza w borach i lasach w okolicach Łąkorza, być może nazwa Iwanki Królewskie z tego okresu się wywodzi? W pobliżu Iwanek Królewskich od strony północnej przy trakcie była karczma Czerwona Oberża, w której często zatrzymywali się zbóje.

Przez Łąkorz przejeżdżał Józef Piłsudski przywitany serdecznie przez mieszkańców polskiej narodowości również z okolicy. Cała trasa od zachodu do wschodu była udekorowana a na początku i końcu były bramy. Zatrzymał się przy kościele, gdzie przywitał go miejscowy ksiądz proboszcz Paweł Dunajski (fragment z dziennika szkolnego).

W latach międzywojennych, po walkach o granice, Łąkorz znalazł się w granicach administracyjnych państwa polskiego, natomiast Biskupiec, najbliższe miasto, w którym okoliczni mieszkańcy zaopatrywali się w środki niezbędne do życia w granicach państwa niemieckiego. Od tej pory mieszkańcy Łąkorza i innych wsi zmuszeni byli wyjeżdżać po zakupy do znacznie oddalonych: Nowego Miasta oraz Jabłonowa na co nie wszystkich było stać, a tylko nieliczni posiadali transport w postaci konia. W związku z tym Wydział Administracyjny Sądu w Toruniu przyznał Łąkorzowi prawo cotygodniowych targów oraz czterech w roku jarmarków na handel bydłem i końmi (pierwszy odbył się w czwartek 12 kwietnia 1921 roku, na placu od strony północnej szkoły podstawowej)

1.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Przedmiotem polityki przestrzennej gminy Biskupiec będzie pięć głównych elementów strukturalnych zagospodarowania przestrzennego. Obszar miejscowości Łąkorz uznany jest za strefę gospodarki rolnej i obszar chroniony.

Kategorie obszarów makroprzestrzennych	Główne cele polityki przestrzennej	Główne ogniwa sieci osadniczej
Obszar restrukturyzacji gospodarki rolnej	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa wyposażenia sieci osadniczej w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji (nie dotyczy wsi Łąkorz). • Aktywizacja obsługi ruchu turystycznego i wypoczynku w obszarze Brodnickiego Parku Krajobrazowego. 	Ostrowite, Łąkorz
Obszary chronione kompleksu leśnego i Brodnickiego Parku Krajobrazowego	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona walorów przyrodniczych Brodnickiego Parku Krajobrazowego. • Ochrona zasobów wód wglębnych zbiornika GZWP Nr 210 „ŁAWSKI”. • Ochrona drzewostanów leśnych. 	Gaj, Łąkorek, Łąkorz, Ostrowite, Osetno

Dla miejscowości Łąkorz istnieje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmujący centrum wsi Łąkorz zawierający ustalenia dotyczące przeznaczenia, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów miejscowości.

Oznaczenie i przeznaczenie terenu elementarnego
1U teren zabudowy usługowej nieuciążliwej
2KP teren parkingu
3UK teren usług sakralnych
4ZC teren cmentarza
5U

teren zabudowy usługowej
6U+P, 12U+P teren zabudowy usługowej, produkcyjnej, składów i magazynów
7UP teren usług publicznych
8U+MW teren zabudowy usługowej nieuciążliwej oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
9MN+U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych
10ZP+W teren zieleni urządzonej z oczkiem wodnym
11U teren zabudowy usługowej nieuciążliwej
13MW+U teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych
14UP teren usług publicznych
15UP teren usług publicznych
16R tereny rolne
17MN+U, 18MN+U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych
19US teren sportu i rekreacji
20MN+U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych
21U+P teren zabudowy usługowej, produkcyjnej, składów i magazynów
22UP teren usług publicznych
23UP teren usług publicznych

1.4. Demografia i bezrobocie

Demografia

Obecnie Łąkorz zamieszkuje 846 mieszkańców, w tym 222 osób w wieku przedprodukcyjnym (0-19), 493 osób w wieku produkcyjnym (19-60/65) i 131 osoby w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60/65 lat).

miejscowość	kobiety w wieku			mężczyźni w wieku		
	powyżej 60 lat	19-60 lat	0-19 lat	powyżej 65 lat	19-65 lat	0-19 lat
Łąkorz	89	227	111	42	266	111

W odniesieniu do ostatnich lat tj. 2003 – 2007 liczba mieszkańców raz maleje a raz rośnie, co może oznaczać, że sytuacja gospodarcza obszaru jest niestabilna.

Istotną dla prognoz demograficznych grupę wiekową mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym. Osoby w tej grupie wiekowej stanowią w przyszłości o możliwościach rozwojowych danego obszaru. To one w przyszłości stworzą szkielet rynku pracy. Od liczby ludności w tym wieku zależy również wielkość bazy oświatowej w gminie. Dotyczy to w przypadku gminy szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego.

**Liczba ludności w miejscowości Biskupiec
na tle pozostałych miejscowości w latach 2003-2007**

Miejscowość	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
Biskupiec	1934	1925	1974	1993	1976
Bielice	743	755	794	800	788
Babalice	87	85	83	82	81
Fitowo	86	85	100	100	101
Czachówki	323	318	324	320	311
Gaj	108	105	104	100	101
Krotoszyny	716	712	714	713	696
Lipinki	760	733	759	757	729
Łąkorz	874	882	881	869	835
Łąkorek	175	174	178	178	169
Ostrowite	540	536	537	537	529
Mierzyn	150	149	142	144	141
Osetno	199	202	213	213	214
Osówko	138	136	135	126	127
Podlasek Duży	244	252	258	252	251
Podlasek Mały	35	36	38	38	40
Piotrowice Duże	601	602	581	584	575
Piotrowice Małe	110	110	115	111	106
Rywałdzik	219	213	220	212	211
Sędzice	234	234	233	230	235
Słupnica	371	360	351	361	340
Sumin	191	190	187	187	190
Szwarcenowo	535	538	549	559	548
Wielka Tymawa	235	236	240	236	234
Wardęgowo	138	140	138	132	129
Wonna	289	283	289	298	294
Wielka Wólka	111	110	112	109	111

Źródło: Referat ewidencji ludności Urzędu Gminy Biskupiec

Obecna liczba gospodarstw w miejscowości Łąkorz to 298, natomiast aż 139 to gospodarstwa rolne.

Łąkorz	
liczba gospodarstw rolnych	139
liczba gospodarstw domowych	298

Bezrobocie

W przeciągu ostatnich stopa bezrobocia w Gminie Biskupiec maleje, w 2007 roku znacząco i jest niższa niż w samym powiecie nowomiejskim.

Bezrobocie w Gminie Biskupiec w latach 2005-2007

	J. m.	2004	2005	2006	2007
BEZROBOCIE					
Bezrobotni zarejestrowani wg płci					
ogółem	osoba	1 183	1 157	1 024	844
mężczyźni	osoba	600	543	421	301
kobiety	osoba	583	614	603	543
Udział bezrobotnych zarejestrowanych do ludności w wieku produkcyjnym					
ogółem	%	20,5	19,9	17,4	14,2
mężczyźni	%	19,4	17,3	13,3	9,4
kobiety	%	21,9	22,9	22,1	19,9

źródło: GUS

Stopa bezrobocia w latach 2005-2007 w %

Stan na:	2005	2006	2007
gmina Biskupiec	19,9	17,4	14,2
powiat nowomiejski	29,0	25,8	20,0
woj. warmińsko-mazurskie	27,2	23,6	18,7
Polska	17,6	14,8	11,2

źródło: GUS

1.5. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu

W miejscowości Łąkorz istnieją obszary, które ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, są obszarami o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców. **Wśród obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców miejscowości Łąkorz wyróżnić należy szkołę (odział przedszkolny), boisko, Wiejski Dom Kultury oraz Muzeum Lokalne.**

W szczególności Wiejski Dom Kultury oraz Muzeum Lokalne poprzez swój charakter sprzyjają nawiązywaniu kontaktów społecznych oraz realizacji kontaktów między mieszkańcami zwiększając poziom integracji lokalnej. Obiekty położone są w centrum wsi, czyli miejscu najczęściej odwiedzanym przez mieszkańców. Codzienna działalność muzeum polega na udostępnianiu do zwiedzania oraz organizowaniu wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

Dom Kultury to główne miejsce integracji mieszkańców, spotkań, zebrań i imprez okolicznościowych, co zdecydowanie przyczynia się do nawiązywania kontaktów społecznych. Jest to idealne miejsce na różnego rodzaju spotkania społeczne, na których mieszkańcy mają okazję pogłębiać swoje horyzonty, uczą się formułować sądy, dyskutować i słuchać innych. Taki sposób spędzania wolnego czasu pełni istotną rolę w nawiązywaniu kontaktów społecznych. Przyczynia się on do zaspokojenia potrzeb mieszkańców związanych z ich integracją, przez co ten obszar wsi stanowi obszar o szczególnym znaczeniu dla jego mieszkańców.

Główne statutowe cele działalności domu kultury to integracja społeczna mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wsparcie inicjatyw lokalnych w zakresie podwyższenia poziomu wykształcenia mieszkańców Łąkorza. Działalność ma na celu także stworzenie miejsca integracji i aktywizacji mieszkańców gminy, zapewnienie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu, wzrost poziomu integracji międzypokoleniowej, przeprowadzenie akcji profilaktyki uzależnień wśród mieszkańców terenów wiejskich, wyrównanie szans Kobiet i Mężczyzn, zdobycie umiejętności w różnym zakresie, podejmowanie aktywności społecznej przez mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwijanie własnych zainteresowań poprzez budowanie aktywnych postaw wobec otoczenia.

Źródło: www.ziemialubawska.blogspot.com

Obecnie muzeum udostępnia zbiory przez wystawy stałe i czasowe. Wystawy stałe to głównie maszyny i narzędzia rolnicze. Wystaw czasowych o różnej tematyce było 30. Wystawy stałe są w plenerze, natomiast sezonowe prezentowane są w starej drewnianej chacie oraz w kuźni. Zbiory są udostępniane nie tylko zwiedzającym, ale również są użytkowane w depozyt i biorą udział w innych wystawach.

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1. Zasoby przyrodnicze

Rzeźba terenu

Krajobraz terenu gminy został w głównej mierze ukształtowany przez lodowiec podczas ostatniego zlodowacenia. Jest on mocno zróżnicowany dzięki występowaniu kilku rodzajów form. Najszerzej występuje tzw. wysoczyzna morenowa typu falistego - w północnej i środkowej części gminy (szeroki pas od jeziora Karaś do jeziora Prątnia). Kolejne formy, wzgórza i pagórki morenowe, występują w ciągach m. in. między Wonną i Szwarcenowem, Słupnicą i Wielką Tymawą, Lipinkami i Rywałdzikiem.

Wysokości względne wzgórz wynoszą na ogół do 10 m, maksymalnie do 20 m (w okolicach Lipinek). Na terenie gminy występują również tzw. ozy i kemy - pierwsze w okolicach Mierzyna, na zachód od Sumina oraz na północ od Wielkiej Tymawy, drugie w rejonie Sumina, Łąkorza, Wonny i Szwarcenowa. Południową i południowo-wschodnią część gminy zajmuje tzw. równina sandrowa. Licznie reprezentowane są w krajobrazie rynny, ułożone w większości południkowo (wiele jezior rynnowych). Równoleżnikowo natomiast ułożone są rzeki: Gać, Osa, Młynówka i Struga Laki. Najwyższy punkt na terenie gminy - Góra Szwedzka, ma wysokość 121,3m n.p.m. (położona jest pomiędzy Szwarcenowem a Wonną), najniżej położony - o wysokości ok. 62 m n.p.m. znajduje się w dolinie Osy u jej ujścia do jeziora Płowęż.

Zasoby leśne

Lasy zajmujące 6311 ha, w czym 5776 ha to lasy państwowe, 528 ha - prywatne, a 7 ha – komunalne. W całości stanowią około 26% powierzchni gminy (dla porównania, średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 29%). Większość z nich skupiona jest we wschodniej części gminy. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, pozostałe gatunki o następnej w kolejności częstotliwości występowania to brzoza i olsza. Średni wiek drzewostanu wynosi: dla lasów państwowych 60 lat, lasów prywatnych 30 lat, lasów komunalnych 50 lat (na podstawie danych z Urzędu Gminy). Ilość pozyskanego drewna szacuje się na około 20 tyś. m³ rocznie. Roczna produkcja tarcicy wynosi około 25 tyś. m rocznie - dane dotyczą tartaku w miejscowości Krotoszyny (jeden tartak na terenie gminy - dane za rok 1999) ¹.

Zasoby wodne

Na terenie gminy znajduje się wiele jezior. Są to na ogół tzw. oczka o powierzchni poniżej 1 ha i często występują w skupiskach. Jezior o powierzchni powyżej 1 ha naliczono 3¹.

Jeziora w obrębie miejscowości Łąkorz

NAZWA JEZIORA	OBRĘB	POWIERZCHNIA JEZIORA [ha]	WŁAŚCICIEL
Łąkorek (Łąkorz) (pł.)	Łąkorz	168,00	Skarb Państwa

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Biskupiec

pł. - woda płynąca (jezioro przepływowe)

Kilka z większych jezior tylko częściowo leży w granicach gminy - pozostała część przynależy do gmin sąsiednich. Kolejne jeziora: Dłużek i Wielkie Partęczyny przylegają do granic gminy, jednak w całości leżą na terenie sąsiednich gmin. Zdecydowana większość jezior to zbiorniki eutroficzne. Pod względem typu rybackiego większość można zaliczyć do linowo-szczupakowych (np. Kakaj, Lekarty), mniej jest jezior leszczowych (Wielkie Partęczyny), jest też kilka zbiorników typu sielawowego, najatrakcyjniejszych z rybackiego punktu widzenia (np. Łąkorz).

Przez teren gminy przepływa kilka rzek. Największą z nich jest Osa, której dorzecze obejmuje zdecydowaną większość obszaru. Rzeka przepływa przez graniczące z gminą jezioro Trupel - i już na terenie gminy wypływa z południowej odnogi jeziora, zmierzając następnie w kierunku południowo-zachodnim, aby z kolei wpłynąć do jeziora Płowęż - położonego na terenie gmin Jabłonowo Pomorskie i Świecie nad Osą. Łączna długość Osy wynosi 103 km - z czego 22 km na terenie gminy Biskupiec².

Mniejsze ciek, będące dopływami Osy, to:

- Młynówka (Struga Piotrowicka) - wypływająca również z jeziora Trupel i wpadająca do Osy w okolicy Babalic Małych - jej długość wynosi ok. 8,4 km,
- Babka - o długości 3,5 km, stanowiąca w części biegu zachodnią granicę gminy,
- Gać - wypływająca z jez. Karaś - o długości 7,5 km,
- Struga Laki - wypływająca z jez. Lekarty, na swoim 11,5 km biegu przepływająca m. in. przez jeziora: Kakaj, Dębno, Wielki Staw.

¹ Strategia rozwoju gminy Biskupiec

² Strategia rozwoju gminy Biskupiec

Będąc dopływem Drwęcy rzeka Skarlanka przepływa w południowo-wschodniej części gminy i stanowi granicę z gminą Kurzętnik. Wypływa ona z jeziora Skarlińskiego, a następnie wpada do jez. Wielkie Partęczyny. Skarlanka i Drwęca są rzekami chętnie odwiedzanymi przez kajakarzy. Obie rzeki pięknie meandrują w urokliwym krajobrazie.

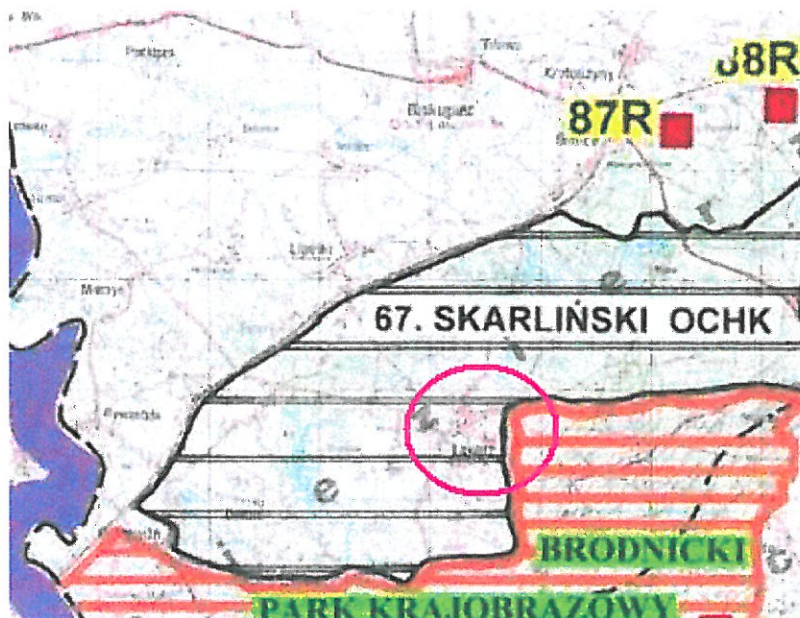
Ochrona przyrody

Na terenie gminy znajdują się cztery rezerваты przyrody: „Jezioro Karaś”, „Kociołek”, „Łabędź” i „Uroczysko Piotrowice”³. Jezioro Karaś objęte jest ochroną Natura 2000. Ponadto część gminy objęta jest Brodnickim Parkiem Krajobrazowym oraz dwoma obszarami chronionego krajobrazu: OCHK Jeziora Goryńskiego i Skarlińskim OCHK. Ponadto wyróżnia się dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- Oz Tymawski, (symbol 1ZP),
- Las Słupnicki, (symbol 2ZP).

Ustanowione rozporządzeniem Nr 8/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 15 maja 1998r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo – krajobrazowe obszarów na terenie Nadleśnictwa Jamy (Dz. Urz. Woj. Toruńskiego Nr 16, poz. 36).

Miejscowość Łąkorz leży na terenie Skarlińskiego OCHK oraz na skraju Brodnickiego Parku Krajobrazowego

“Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu” (“Skarliński OChK”), o powierzchni 6 349,0 ha, położony w powiecie Nowe Miasto Lubawskie, gminach Nowe Miasto Lubawskie i Biskupiec o następującym przebiegu granic:

Granica przebiega od stacji PKP Ostrowite na linii Olsztyn –Toruń, skąd w/w torem w kierunku północno – wschodnim przecina drogę Łąkorz- Bielice i około 300m za przejazdem skręca na południowy –wschód duktem leśnym do osady Rybaczkówka. Od w/w osady granica zakręca ponownie na północny –wschód duktem leśnym i po około 600m na wschód i dochodzi do szosy Biskupiec – Nowe Miasto. Ta droga na południowy – wschód po ok. 500m dochodzi do przepustu na ciek wodnym Kakaj. Tym ciekim w górę przez łąki na wschód do brzegu lasu i od oddziału Nr 75

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

przecinką leśną na długości ok. 3 000 m na północny – wschód do poprzecznej przecinki na granicy oddziału Nr 67. Tą przecinką przez około 400m na północny – zachód do granicy oddziałów 42 i 65. Dalej droga biegnąca środkiem oddziału 65 na północny - zachód do toru PKP Olsztyn – Toruń w pobliżu wzniesienia Łysa Góra (113,2 m npm). Od tego miejsca granica OChK biegnie torem ku północnemu – wschodowi do granicy gmin Biskupiec – Nowe Miasto Lubawskie w pobliżu jeziora Gil. Dalej przebiega drogami leśnymi na południe zgodnie z granicą administracyjną w/w gmin do wschodniego brzegu jez. Lekarty i dalej wzdłuż leśnych jezior Moczyska i Przedzieniec w górnym biegu rzeki Kakaj do wschodniego brzegu lasu w pobliżu jeziora Jeziorki, gdzie dalej podąża brzegiem lasu dochodząc do drogi Biskupiec – Nowe Miasto. Tu granica OChK skręca zdecydowanie ku wschodowi i wzdłuż w/w szosy omijając zwartą zabudowę wsi Skarlin prowadzi do brzegu jeziora Skarlinskiego w pobliżu przysiółka Adrian. Dalej granica przebiega brzegiem jeziora do jego wschodniego krańca, okrąża jezioro od południa doprowadzając do jego zachodniego krańca u ujścia rzeki Skarlanki. Dalej granica prowadzi na zachód wzdłuż drogi Nowe Miasto Lubawskie – Grudziądz, stanowiącej jednocześnie północną granicę Brodnickiego Parku Krajobrazowego. Na około 1 000 m przed wsią Łąkorz wspólna granica skręca ku polu dniowi doprowadzając do miejscowości Wilogrób na północno – wschodnim krańcu jeziora Łąkorz. Stamtąd granica OChK skręca ponownie na zachód do wsi Łąkorek i dalej drogą gminną doprowadza do osady Osetno. Po około 1200m przebiegu przechodzi na drogę gruntową i biegnie na zachód przez kolonię Olszak do wsi Ostrowite. Dalej na północ drogą gminną skręcając na wysokości byłego PGR w drogę gruntową i doprowadza do toru kolejowego Olsztyn – Toruń. Dalej granica biegnie przez około 800 m torem na północny – wschód do stacji Ostrowite dochodząc do punktu w którym rozpoczęto opis.

Cały teren Gminy Biskupiec jak i województwa warmińsko-mazurskiego znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego **Zielone Płuca Polski**. Celem jego istnienia jest promowanie rozwoju proekologicznego, utrzymanie zrównoważonych struktur przestrzennych dla zapewnienia wysokiego standardu środowiska przyrodniczego. Obszar objęty jest porozumieniem działań na rzecz ekorozwoju Zielone Płuca Polski. Zajmuje obecnie 63 235 km², co stanowi około 20,0 % powierzchni kraju, a zamieszkuje go prawie 4.0 mln osób, co stanowi 9,7 % ludności kraju. Położony jest w północno-wschodniej jego części, obejmując województwa warmińsko-mazurskie i podlaskie oraz części województw: mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Podstawą delimitacji obszaru były jedne z najcenniejszych w kraju i Europie systemy ekologiczne. Ze względu na pragmatykę realizacji wspólnych przedsięwzięć, umowną granicę zewnętrzną stanowią granice administracyjne gmin.

Obszar Zielonych Płuc Polskich

Źródło : www.fzpp.pl

2.2. Dziedzictwo kulturowe

W gminie Biskupiec znajdują się liczne atrakcje turystyczne zarówno naturalne jak i historyczne. Na terenie miejscowości Łąkorz znajdują się:

- Drewniane chaty wzniesione na początku XIX wieku (konstrukcja zrębowa) oraz zabudowa mieszkalna i gospodarcza murowana
- Kościół gotycki p.w. św. Mikołaja zbudowany w połowie XIV wieku
- Obiekty użyteczności publicznej: szkoła, poczta
- Wiatrak holenderski
- Kapliczki
- Cmentarze:
 - parafialny, rzymskokatolicki, z 1 ćwierci XX w. nieczynny
 - ewangelicki, z 2 połowy XIX w. nieczynny
 - ewangelicki (choleryczny), z 2 połowy XIX. nieczynny

Ponadto w Łąkorzu, w starej, dwustuletniej chacie funkcjonuje **Muzeum Lokalne**, gdzie gromadzone są eksponaty obrazujące kulturę materialną wsi.

Wykaz nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

miejsowość	obiekt	nr rejestru	data wpisu
ŁĄKORZ	WIATRAK HOLENDERSKI	A-352/T	11 lipca 1980
ŁĄKORZ	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MIKOŁAJA WRAZ Z CMNTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-958/T	29 lipca 1968

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

Obiekty istniejące w ewidencji zabytków:

1. Szkoła podstawowa nr 99, mur., ok. 1900r., adaptacja poddasza i rozbudowa w 1989r.
2. Poczta, mur., ok. 1880r.
3. Nadleśnictwo Łąkorz, ob. Nadleśnictwo Bielice (nr 91), stajnia, ob. budynek gospodarczy, mur., 1870r.
4. Nadleśnictwo Łąkorz (nr 91), administr. mieszk., ob. Nadleśnictwo Bielice, mur., 1870r.

Cmentarz parafialny przy murach kościoła w Łąkorzu, groby z I połowy XX wieku

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Kościół gotycki p.w. św. Mikołaja zbudowany w połowie XIV wieku. Wzniesiony na wielkim kamiennym cokole, ściany murowane w układzie gotyckim. Salowy, oskarpowany w narożach korpus z kwadratową czterokondygnacyjną wieżą od zachodu, również oskarpowaną w narożach. Kościół pokryty jest dachem dwuspadowym, wieża dachem namiotowym, zakrystia dachem pulpitowym. Wnętrze kościoła jednoprzestrzenne, nakryte polichromowanym stropem około 1910 r.

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Wyposażenie kościoła:

- manierystyczny ołtarz główny z XVII wieku
- regencyjna ośmioboczna ambona
- późnobarokowa empora chóru muzycznego
- rokokowe tabernakulum szafkowe z I połowy XVIII w.
- gotycka kropielnica, zdobiona geometrycznie
- trzy krucyfiksy (późnogotycki z XV w, dwa późnobarokowe procesyjne)
- barokowa monstrancja z XVIII

- organy o zewnętrznej oprawie neoklasycystycznej i współczesnym jej wyposażeniu instrumentu zbudowane przez A. Terletzki – E. Witek z Elbląga w 1898r:
 - traktura mechaniczna
 - wiatrownice mechaniczno stożkowe
 - miech faldowy
 - monułał
 - podwieszony pedał
 - cztery rejestry

Organy o zewnętrznej oprawie neoklasycystycznej

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Fragment stacji drogi krzyżowej oraz manierystyczny ołtarz główny z XVII wieku

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Dwa ołtarze boczne

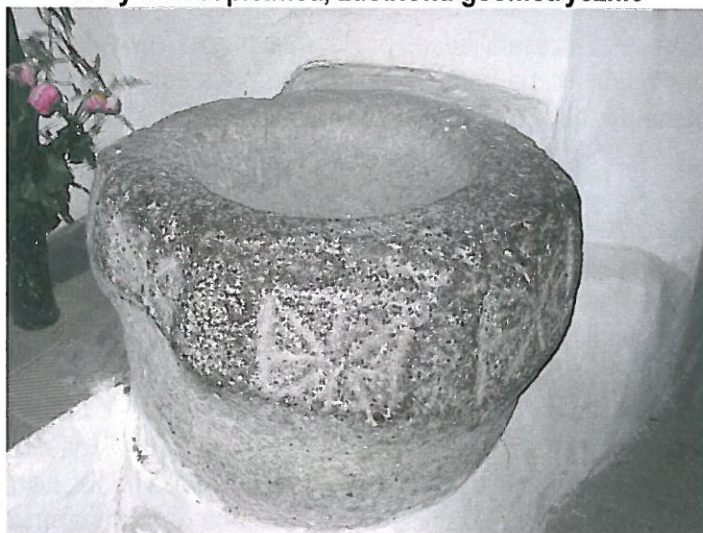
Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Malowidła na drewnianym stropie

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Gotycka kropielnica, zdobiona geometrycznie

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Na wyposażeniu kościoła znajdowały się dwa dzwony kościelne: jeden z XVI wieku o wadze 120 kg, drugi z I połowy XX wieku o wadze 385 kg. Obydwa zagrabione zostały przez okupanta niemieckiego w 1942 roku i do tej pory nie powróciły w skład majątku parafii. Renesansowy dzwon z 1599 r. z napisem, pochodzący z kościoła ewangelickiego w Łąkorzu dziś znajduje się na wyposażeniu parafii w Lipinkach.

Muzeum Lokalne

Motto muzeum: „Ocalmy to, co można uratować dla tych, co nas będą zastępować”

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Muzeum Lokalne w Łąkorzu otwarto 22 września 1995 roku. Zostało utworzone przez Jana Ostrowskiego. W pierwszej wersji miało to być muzeum rolnicze (maszyn rolniczych), bo tego rodzaju eksponatów zebrał najwięcej. Z czasem jednak przybywało muzealiów związanych z innymi dziedzinami życia i pracy na wsi. Kiedy liczba maszyn, urządzeń, narzędzi i przedmiotów różnego rodzaju przekroczyła 200 eksponatów, narodził się pomysł powołania od życia Muzeum Lokalnego.

Działalność muzealna

Muzeum Lokalne w Łąkorzu prezentuje swoje ekspozycje w różnych obiektach: zabytkowa chata, kuźnia, teren pod gospodarstwem i budynki gospodarcze właściciela muzeum. W oparciu o zgromadzone zabytki powstały stałe wystawy, które razem przedstawiają obraz wsi z początku XX wieku. Pierwszą wystawą w historii tego muzeum była wystawa plenerowa przedstawiająca maszyny, narzędzia i urządzenia stosowane w dawnych gospodarstwach wiejskich. Ekspozycja, która można nazwać skansenem maszyn rolniczych znajduje się przed domem pana Ostrowskiego każdy przejezdny widzi z daleka maszyny o przeróżnych kształtach i wielkościach. Skansen ciągle się powiększa. Przybywa sponsorów, którzy podobnie jak właściciel chcieliby „ocalić od zapomnienia” chociaż fragment swoje przeszłości. Niektóre eksponaty właściciel pozyskał droga wymiany z innymi kolekcjonerami. Inne natomiast kupił. Wśród eksponowanych maszyn na szczególną uwagę zasługują te najstarsze

pochodzące od powszechnie znanych producentów. Między innymi kopaczka do ziemniaków firmy Cegielskiego, siewnik Ventztiego z Grudziądza oraz kierat i młockarnia Somnitza z Biskupca. Bogato przedstawia się kolekcja różnego rodzaju pługów. Pan Jan chciał, aby zwiedzający mogli porównać urządzenia pochodzące z różnych okresów, a tym samym zaobserwować rozwój techniki na przykładzie stosunkowo prostych maszyn, wykonywanych często przez wiejskich kowali. W zbiorach muzeum znajduje się unikalny silnik z 1902 roku służący do napędu młocarni. Z tego okresu pochodzą również drewniane brony. Rzadko spotykaną maszyną jest siewnik do nasion motylkowych. Jest to charakterystyczna, długa na 4 metry belka, którą ustawiało się na specjalnej taczce. Jedna osoba ciągnęła taczkę, a druga trzymała belkę. Gospodarz posiada pokaźną kolekcję sprzętu służącego do zbiorów i omłotów zbóż. Zobaczyć tu można, kosy z kompletami ostrzałek, żniwiarek i wiązalki, wozy drabiniaste oraz tradycyjne cepy, rozwerki (kieraty) do napędzania różnego rodzaju młocarni i wialni do oczyszczania zboża. Niektóre przedmioty, zwłaszcza te drewniane, właściciel przechowuje w pomieszczeniach gospodarczych. Tam również przechowuje część eksponatów związanych z rzemiosłem, które prezentowane są podczas czasowych wystaw tematycznych. Cześć II muzeum w środku wsi w zabytkowej chacie składa się z dwóch izb "ciemnej" kuchni i strychu. Jedna izba przeznaczona jest do wystaw tematycznych. Druga izba wraz z kuchnią ilustruje wnętrze domu i warunki życia wiejskiego z początku XX wieku. Charakterystyczne meble, sprzęt codziennego użytku stanowią niepowtarzalny klimat tego miejsca. Nie ma tu gablot i regałów z eksponatami, nie trzeba zakładać obuwia ochronnego. W chacie brakuje tylko zapachu, świeżego chleba. W kuchni znajduje się stary piec, typowa dla tych terenów westfalka, czyli blaszany piec pokryty żeliwną płytą. Piec służył do ogrzewania pomieszczenia i gotowania posiłków. W wyposażeniu kuchni można znaleźć: żeliwne garnki, gliniane dzbanki, dwojaki, w których gospodynie nosiły posiłki dla osób pracujących na polu, młynki do przypraw i kawy oraz naczynia i sztućce, począwszy od prostych drewnianych łyżek po porcelanowe, pięknie zdobione solniczki. Nieodłącznym wyposażeniem dawnej wiejskiej kuchni była ława, na której stały najpierw drewniane cebry, a później wiadra z wodą. Całości dopełniają pięknie haftowane makatki zdobiące wnętrze. W pokoju znajdują się stare meble: stół, krzesło, szafa, łóżko, oczywiście wszystkie z minionej epoki. Na ścianach wiszą portrety i stare obrazy przedstawiające sceny biblijne. Przy drzwiach wisi kilka egzemplarzy metalowych, żeliwnych i porcelanowych kropielnic. Nie wielkie okno zdobi ręcznie dziergana firanka. Ciekawym i wartościowym jest wózek dziecięcy z porcelanowym uchwytem. Do oświetlenia mieszkania używano lamp naftowych. Wystrój zmienia się wraz z porą roku. Na Boże Narodzenie pojawia się choinka z papierowymi i słomianymi ozdobami, kolorowymi lukrowanymi pierniczkami, orzechami, łańcuchami ze słomy i kolorowej bibuły. Ozdobą pokoju są haftowane serwety, obrusy i tkane dywaniki ułożone na podłodze. Muzeum Lokalne to od niedawna również kuźnia i urządzonej w niej warsztat kowalski, który był najważniejszy w naszej wsi. Wzdłuż frontowej ściany znajduje się wsparte na słupach podcienie, które umożliwiało kowalowi wykonywanie prac ,np. podkuwanie koni. Przed budynkiem kuźni stoi stary drewniany wóz na drewnianych kołach. Warsztat jest wyposażony w urządzenia rzemieślnicze. Znajduje się tu miech kowalski, gliniana kotlina, czyli palenisko, ręczne wiertarki zwane „ bormaszynami”, zestawy kleszczy i młotków oraz okute koła drewniane. Zrekonstruowana kuźnia i stary wóz doskonale komponuje się z dwustuletnią chatą. Kolejnym pomieszczeniem jest niewielki strych znajdujący się w chacie. Ze względu na lekki strop nie można tam eksponować ciężkich przedmiotów. Strych został wykorzystany do prezentacji wyrobów i narzędzi krawieckich, hafciarskich oraz służy jako galeria prac pokonkursowych.

Wystawy muzealne

- „Wiejski skansen maszyn rolniczych" (stała ekspozycja plenerowa)
- „Kopia starej kuźni" (stała ekspozycja plenerowa)
- „Warunki życia wiejskiego z początku XX wieku" (stała ekspozycja)
- „Szlakiem ginących zawodów" (ekspozycja czasowa)
- „Wypiek chleba" (ekspozycja czasowa)
- „Życie w dawnej szkole" (ekspozycja stała)

Eksponaty muzealne

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Eksponaty muzealne

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Eksponaty muzealne

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Wnętrza z II połowy XIX wieku

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Kapliczka Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej. Zbudowana w 1920 r. przez Zofię i Józefa Łukaszewskich. W październiku 1939 r. została zniszczona. Ocalała jedynie figura Maryi, która przez wierzącego Niemca została wyniesiona na ogród. W 1946 r. kapliczka została odbudowana. Usytuowana jest w Łąkorzu przy domu Państwa Anny i Szczepana Grzywacz.

Źródło: Urząd Gminy Biskupiec

Wiatrak holenderski

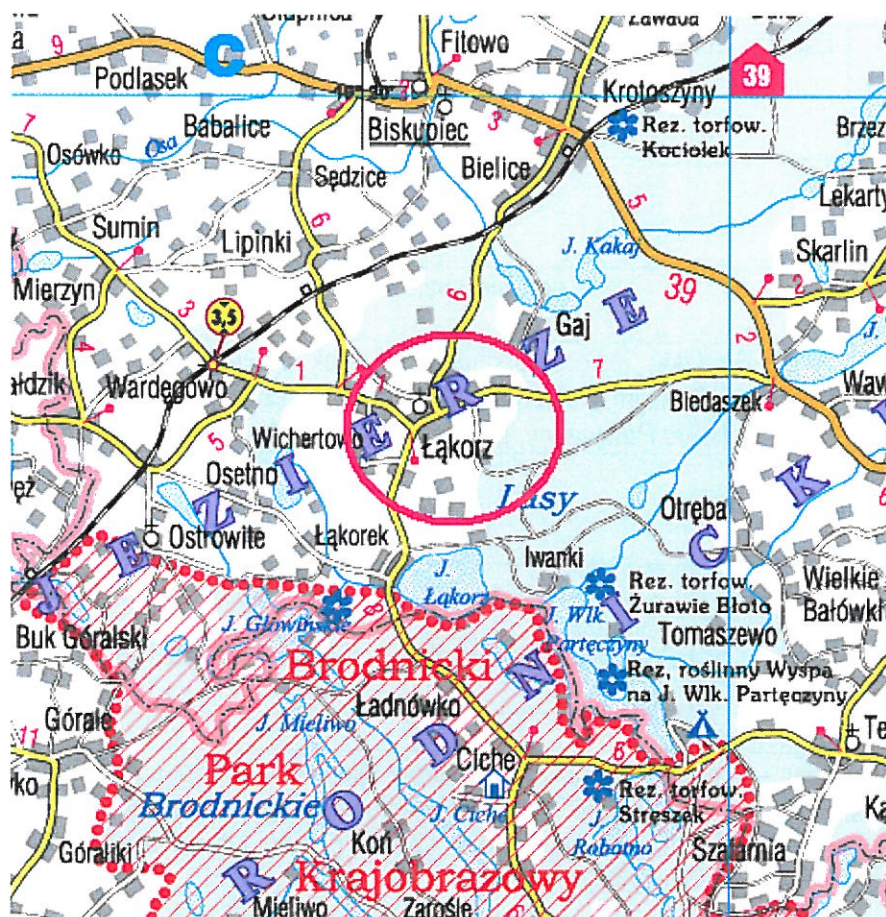

2.3. Obiekty i tereny

Turystyka

Atrakcyjność turystyczna to występowanie pewnej cechy charakterystycznej, która może przyciągnąć odwiedzających (turystów) na teren danego obszaru, dzięki obecności walorów turystycznych, obiektów infrastruktury turystycznej oraz dostępności komunikacyjnej. Walory turystyczne to elementy środowiska przyrodniczego lub kulturowego, który stanowi lub może stanowić cel ruchu turystycznego. poprzez to, że wspólnie lub każde z osobna są przedmiotem zainteresowań turysty. Jest to suma składników, stworzonych przez naturę ukształtowanych przez historię i tworzonych przez współczesność.

Obszar gminy Biskupiec i miejscowości Łąkorz leżący na skraju Brodnickiego Parku Krajobrazowego, walory przyrodnicze i istniejące dziedzictwo kulturowe stwarza niezwykle możliwości rozwoju w kierunku turystyki. Rozwój bazy noclegowej oraz infrastruktury około turystycznej ma szansę ustanowić miejscowości gminy bazą wypadową w głąb Brodnickiego Parku Krajobrazowego i na pozostały obszar gminy.

Wiele gospodarstw rolnych poprzez przekwalifikowanie się na usługi turystyczne ma szansę stworzyć wspaniałe miejsca odpoczynku, a dzięki odpowiedniej promocji spowodować przyjazd turystów i wczasowiczów. Warunki naturalne umożliwiają nie tylko stworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej, ale również utworzenie ciekawych tras rowerowych, konnych, pieszych.

Warunki przyrodnicze i krajobrazowe są bardzo urozmaicone. Występuje tu jest dużo jezior oraz mnóstwo malowniczych oczek wodnych połączonych siecią rowów stanowiących dopływy jezior.

szlaki piesze

oznaczenie szlaku	przebieg szlaku	długość szlaku
	Górzno - Grażawy - Tama Brodzka (stacja PKP) - jez. Bachotek - jez. Strażym - Grzmięca - jez. Kurzyny - jez. Robotno - rezerwat "Okonek" - jez. Wielkie Partęczyny - jez. Małe Partęczyny - Łąkorz (przystanek PKS)	56 km

szlaki rowerowe (PTTK)

oznaczenie szlaku	przebieg szlaku	długość szlaku
	Łława - Katarzynki - Radomno - Lekarty - Skarlin - Biedaszek - Łąkorz - Granica z woj. kujawsko - pomorskim (45 km) - Brodnica - Golub Dobrzyń - Okonin - Toruń (162 km) - Łława - Katarzynki	45 km + 117 km
	Łąkorz - Sumin - Osówko - Tymawa Wielka - Grudziądz	(na terenie gminy) 12 km

szlaki przyrodnicze

oznaczenie szlaku	przebieg szlaku	długość szlaku
"Szlak Skarlanki"	Tama Brodzka, jezioro Bachotek, Mostek Jadwigi, jeziora Skrzyńka, Strażym, Kurzyny, Robotno, Stręszek, Okonek, Dębno, Wielkie Partęczyny, Łąkorek i Łąkorz	29 km

Szlaki rowerowe (LGD)

kolor szlaku	nazwa szlaku	przebieg szlaku	długość szlaku
	Szlak Czerwony	Biskupiec – Gaj – Łąkorz – Lipinki – Sędzice – Biskupiec	19,00 km
atrakcje na szlaku			
<ul style="list-style-type: none"> • we wsi Biskupiec – pozostałości gotyckich murów miejskich, kościół parafialny (lata 1892 – 94) pw. św. Jana Nepomucena i Matki Bożej Różańcowej, układ urbanistyczny z pozostałościami dawnej zabudowy z pierwszej połowy XVIII w. Wraz z murami i dawnym kościołem ewangelickim (przebudowany 1726r.), ratusz (1972r.) • we wsi Bielice – park podworski wraz z częścią dawnego podjazdu do dworu • we wsi Łąkorz – Muzeum Lokalne składające się z kilku obiektów: wiatrak holenderski, drewniana chata wraz z odbudowaną kuźnią oraz wystawa maszyn i narzędzi rolniczych; XIX – wieczny kościół parafialny pw. św. Mikołaja wraz z cmentarzem przykościelnym • we wsi Lipinki – pałac i otaczający park, kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła (1339r.) wraz z cmentarzem przykościelnym • we wsi Sędzice – park • w pobliżu wsi Belice - rezerwat torfowiskowe "Kociołek" i "Łabędź" 			

kolor szlaku	nazwa szlaku	przebieg szlaku	długość szlaku
	Szlak Niebieski	Łąkorz – jez. Łąkorz – Łąkorek – Osetno kol. - Ostrowite – Wardęgowo – Łąkorz	18,00 km
atrakcje na szlaku			
<ul style="list-style-type: none"> • we wsi Łąkorz – Muzeum Lokalne składające się z kilku obiektów: wiatrak holenderski, drewniana chata wraz z odbudowaną kuźnią oraz wystawa maszyn i narzędzi rolniczych; XIX – wieczny kościół parafialny pw. św. Mikołaja wraz z cmentarzem przykościelnym, • we wsi Lipinki – pałac i otaczający park, kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła (1339r.) wraz z cmentarzem przykościelnym • we wsi Łąkorek – pałac wraz z zespołem pałacowo – parkowym, ze skupieniem drzew pomników przyrody • we wsi Ostrowite – zespół pałacowo-parkowy, kościół parafialny pw. św. Jakuba Apostoła, park • we wsi Wardęgowo – Sanktuarium Matki Boskiej Wardęgowskiej – kaplica z otoczeniem, dwór i park. 			

SZLAKI TURYSTYCZNE W GMINIE BISKUPIEC

Elementy wyróżniające wieś

1. Położenie:

- Malownicze położenie w sąsiednie naturalnego kompleksu lasów, jezior oraz dopływu rzeki Drwęcy doskonale warunki na wypoczynek oraz do zbierania grzybów i łowiectwo
- W otulinie Parku Krajobrazowego
- Czyste powietrze, cisza, spokój
- Układ wsi wielolicowy
- Atrakcje kulturalno – historyczne

2. Obiekty:

- Kościół parafialny p.w. św. Mikołaja
- Wiatrak Holenderski
- kuźnia
- kilka starych chałup

3. Inne:

- aktywność społeczności wiejskiej
- gospodarstwa agroturystyczne
- boisko sportowe
- bogaty świat roślin i zwierząt
- duży obszar spełniający funkcje publiczną
- atrakcyjny teren pod zabudowę jednorodzinną

Analiza zasobów sołectwa Łąkorz

Rodzaj zasobu	Brak	Znaczenie zasobu		
		małe	średnie	duże
Środowiska naturalne, położenie				X
- walory krajobrazu				X
- walory szaty roślinnej		X		
- walory klimatu				X
- cenne przyrodniczo obszary				X
- świat zwierzęcy, ostoje siedliska				X
- wody powierzchniowe				X
- wody podziemne		X		
- podłoże, warunki hydrologiczne		X		
- gleby	X			
- kopaliny				
- drogi, dostępność komunikacyjna			X	
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej			X	
- walory ukształtowania przestrzeni publicznej			X	
- osobowości kulturowe		X		
- miejsca, osoby i przedmioty kultury		X		
- święta, odpusty	X			
- tradycja, obrzędy i gwara		X		
- specyficzne potrawy			X	
- specyficzne nazwy		X		
- legendy, podania i fakty historyczne	X			

- dawne zawody		X		
- zespoły artystyczne				
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową		X		
- działki pod zabudowę letniskową			X	
- działki pod zakłady usługowe i przemysłowe			X	
- pustostany mieszkaniowe i mieszkaniowe	X			
- tradycyjne obiekty gospodarcze (spichlerz, młyn)	X			
- place i miejsca publicznych spotkań		X		
- miejsca sportu i rekreacji		X		
- szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne	X			
Gospodarka, rolnictwo				
- miejsca pracy		X		
- zakłady produkcyjne		X		
- produkty	X			
- gospodarstwa rolne			X	
- uprawy hodowlane		X		
- znane firmy produkcyjne		X		
- miejsca noclegowe i hotele		X		
- restauracje, punkty gastronomiczne		X		
- zasoby odnawialnych energii	X			
Mieszkańcy , kapitał społeczny				
- autorytety i znane postaci we wsi	X			
- krajanie znani w regionie i kraju		X		
- osoby o specyficznej wiedzy i umiejętnościach		X		
- przedsiębiorcy			X	
- związki i stowarzyszenia		X		
- kontakty i współpraca		X		

2.4. Infrastruktura społeczna

Oświata i szkolnictwo

Na terenie Łąkorza znajduje się jedna Szkoła Podstawowa wraz z oddziałem przedszkolnym. W szkole działają bardzo prężnie kółka zainteresowań, które finansowane są z budżetu gminy: kółko taneczne, muzyczne, recytatorskie, sportowe, ekologiczne, matematyczne, polonistyczne.

dzieci z miejscowości:	Szkoła Podstawowa w:	Gimnazjum w:
Łąkorz	Łąkorzu	Bielicach

Obiekty sportowe

Przy szkole znajdują się boiska sportowe, na których odbywają się wszystkie imprezy sportowe. Boiska udostępniane są młodzieży i lokalnym mieszkańcom także poza godzinami lekcyjnymi. Niestety w miejscowości nie ma hali sportowej ale gmina ma ją w planach budowy. Szkoła ma do dyspozycji mini salkę gimnastyczną.

Wiejski Dom Kultury

W Wiejski Dom Kultury w Łąkorzu działa Koło Gospodyń Wiejskich organizuje pokazy, festyny i dożynki gminno – kościelne. Przy Wiejskim Domu Kultury działa wiejski zespół wokalny „Bylebabki”. Oprócz tego działa środowiskowa świetlica dla dzieci z rodzin patologicznych. Przy Wiejskim Domu Kultury prowadzona jest biblioteka gminna. Przy Domu Kultury znajduje się duży plac na którym w przyszłości planuje się utworzenie placu zabaw dla małych dzieci. W centrum wsi umiejscowiony jest parking obok Domu Kultury. W przyszłości planuje się utworzenie w Łąkorzu Uniwersytetu Ludowego. W bieżącym roku założona zostanie Lokalna Grupa Działania tworzy Centrum Aktywizacji Wsi, Rozwoju Wsi. Grupa ma w swoim programie utworzenie kawiarenki internetowej i pomieszczenia na spotkania dla młodzieży i organizowanie szkoleń dla rolników w pomieszczeniach które zostaną uzyskane po przeniesieniu biblioteki do szkoły.

Agroturystyka

Na terenie wsi i w jego obrębie znajduje się kilka prężnie działających gospodarstw agroturystycznych. Oferują one swoim gościom wiele atrakcji związanych z wypoczywaniem na wsi. Ponadto każde z gospodarstw proponuje jedzenie wiejskie, własnego wyrobu produkty bardzo cenione przez turystów zagranicznych. Jest to bardzo malowniczy teren, który przyciąga turystów. Agroturystyka w takim terenie ma ogromne szanse rozwoju.

Właściciele	Opis
Grażyna i Tadeusz Czarnogłowski Lipinki 156 13-334 Łąkorz tel. 056 474 56 11	Ilość miejsc noclegowych: 4 Gospodarstwo położone jest z dala od zabudowań, 1 km do lasu, 2 km od jeziora. Dwa pokoje 2 - osobowe, łazienka. Wyżywienie pełne, lub we własnym zakresie (swojski chleb). Możliwość grzybobrania, wycieczek rowerowych, w pobliżu jazda konna, kuce, bryczki. Oferta: czerwiec - wrzesień.
Krystyna i Stefan Gajewscy Lipinki 105 13-334 Łąkorz tel. 056 474 56 15	Ilość miejsc noclegowych: 6 Oddzielny dom - trzy pokoje z 6 miejscami noclegowymi /1+2+3/, łazienka, pokój gościnny i oddzielna kuchnia, dodatkowy pokój wypoczynkowy. Wokół ogród z altanką, miejsce na ognisko, piaskownica dla dzieci, boisko do gry w siatkówkę, rowery, staw - możliwość wędkowania. W okolicy lasy i jeziora (4 km). Wypoczynek z wyżywieniem własnym lub bez. Produkty własne: chleb, miód, masło, ser. Możliwość korzystania z łódki. Oferta: kwiecień - październik.
Irena Kraskowska Sumin 5 13-334 Łąkorz tel. 056 474 56 36	Ilość miejsc noclegowych: 6 Trzy pokoje 2 - osobowe, z kuchnią i łazienką w oddzielnym domu. Duży ogród, możliwość pełnego wyżywienia (potrawy regionalne, ciasta). Owoce i warzywa z własnego ogródka. W gospodarstwie jest staw rybny - można wędkować i korzystać z rowerów. W okolicy czyste jeziora (1,5 km), rzeka Osa i lasy. Oferta: maj - wrzesień
Wiesława i Mirosław Kusz Gaj 32 13-334 Łąkorz Ilość noclegów: 8 tel. 056 474 72 11	Gospodarstwo położone wśród lasów. Dla turystów samodzielne mieszkanie - 2 pokoje 2 - osobowe i pokój 4 osobowy z łazienką. Całodzienne wyżywienie lub we własny zakresie. Jezioro - 150 metrów. Na terenie gospodarstwa staw rybny, altanki wypoczynkowe, rower wodny, "raj dla dzieci"

tel. 0603260581	Oferta maj - wrzesień
Halina Turulska 13-334 Łąkorz 163 tel. 056 474 62 74 http://turulska.webpark.pl/turulska@wp.pl	Ilość noclegów: 5 Gospodarstwo oferuje oddzielny dom: 1 pokój 3 - osobowy i 1 pokój 2 - osobowy, łazienka dla gości. Całodzienne wyżywienie: produkty z własnego gospodarstwa. 2 km do jeziora. w sąsiedztwie zarybiony staw dla wędkarzy. Grzybobranie, wycieczki rowerowe, w pobliżu jazda konna i kuce. Działalność całoroczna
Wiesława i Eugeniusz Radaccy 13-334 Łąkorz 34 tel. 056 474 62 29 Ilość noclegów: 4	Gospodarstwo blisko jeziora i lasów. Wygodne 2 pokoje 2-osobowe z łazienką i kuchnią. Możliwość całodziennego wyżywienia opartego na produktach własnych. Duży teren rekreacyjny. Plac zabaw dla dzieci, grill, ognisko, altana w ogrodzie. Działalność całoroczna
Genowefa i Tadeusz Susek Łąkorz-Wąkop 173 13-334 Łąkorz tel. 0564746268 Ilość noclegów: 4	Dom w lesie, dwa pokoje 2- osobowe z możliwością dostawki, z łazienką dla gości. Możliwość całodziennego wyżywienia. Ogród, altana, miejsce zabaw dla dzieci, rowery. Wokół lasy, możliwość wędkowania. Dobre dla poszukujących ciszy i spokoju. Oferta: maj-wrzesień
Anna i Jan Truszkowscy Mierzyn 10 13-334 Łąkorz woj. warmińsko- mazurskie tel. 609 107 028 http://www.haiku.com.pl/web/agroturystyka/ www.agro-raj.com.pl Kontakt w Warszawie mgr Agnieszka Truszkowska 603 981 209, 022 83 95 659 agnest7@wp.pl	b.d.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy opiekę zdrowotną świadczy Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej funkcjonujący w miejscowości Biskupiec i Zakład Opieki Zdrowotnej w Łąkorzu.

2.5. Infrastruktura techniczna

Drogi

Obszar gminy Biskupice z krajem i województwem powiązany jest drogą wojewódzką nr 538 Łasin Nowe Miasto Lubawskie. Droga ta wiąże dwie drogi krajowe międzyregionalne tj. drogę nr 16 Dolna Grupa - Grudziądz - Iława - Olsztyn - Augustów - Ogrodniki - Granica Państwa (PL-LT) oraz drogę nr 15 - Trzebnica - Krotoszyn - Września - Gniezno - Inowrocław - Toruń - Brodnica - Ostróda. Poprzez te drogi gmina powiązana jest ze wschodem i z zachodem kraju oraz przejściami granicznymi. Przez miejscowość przebiegają drogi powiatowe i gminne:

miejsowość	kategoria drogi	nr drogi
Łąkorz	Powiatowa	1236N
		1299N
	gminna	180062N
		180061N
		180063N
		180064N
		180065N
		180068N

Wodociągi i Kanalizacja

Na terenie miejscowości zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wglębnych. Woda przeznaczana jest do zaspokojenia potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, usług dla ludności i rolnictwa oraz w niewielkim stopniu dla rekreacji. Na obszarze gminy zasoby warstw wodonośnych określa się jako dobre. Na terenie gminy poza Biskupcem występują 3 podstawowe ujęcia wodne wraz ze stacjami uzdatniania wody (poprzez odżelazianie) wraz z wodociągami grupowymi, które są we władaniu gminy. Istnieją jeszcze mniejsze ujęcia w miejscowościach: Sędzice, Wonna, Bielice, Ostrowite, Czachówki. Mieszkańcy Łąkorza czerpią wodę z ujęcia - Łąkorek - wodociąg grupowy obsługujący poza Łakorkiem, Sumin, Mierzyn, Lipinki, Łąkorz, Gaj oraz w perspektywie Ostrowite, Wardęgowo, Rywałdzik, Osetno. W miejscowości Łąkorz 97 % gospodarstw domowych ma wodę z wodociągu gminnego. Kanalizacja jest już w pierwszym etapie realizacji.

miejsowość	długość sieci wodociągowej	liczba przyłączy
Łąkorz	21450 mb	185

Gospodarka odpadami

Odpady z terenu miejscowości wywożone są na gminne wysypisko odpadów komunalnych w Łąkorzu.

Zaopatrzenie w gaz i w ogrzewanie

Na obszarze Łąkorza brak jest rozdzielczej sieci gazowej. Mieszkańcy gminy korzystają w 92,3% z gazu butlowego, pozostali z innych źródeł. Na obszarze wsi do zbiorowego centralnego ogrzewania podłączonych jest zaledwie 11,5% mieszkań, do indywidualnego 46,2%, ponadto wykorzystują piece kaflowe jako źródło generowania ciepła. Taki stan ciepłownictwa w gminie generuje problem emisji

substancji toksycznych do atmosfery, powstających w wyniku spalania różnych nośników energii. Stan kotłowni budzi poważne zastrzeżenia. Rozwiązań wymaga też zagadnienie termoizolacji.

Telekomunikacja i Poczta

W Łąkorzu znajduje się Urząd Pocztowy obsługujący kilka miejscowości graniczących z Łąkarzem. W miejscowości 95 % mieszkańców ma dostęp do telefonu stacjonarnego.

2.6. Gospodarka i rolnictwo

Podmioty gospodarcze w Gminie Biskupiec w roku 2007

	J. m.	2007
Ogółem		
ogółem	jed.gosp.	490
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	24
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	17
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	466
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	410
spółki handlowe	jed.gosp.	11
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	1
spółdzielnie	jed.gosp.	6
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	19

źródło: GUS

W gminie Biskupiec według danych z GUS w roku 2007 zarejestrowanych było 490 podmiotów gospodarki narodowej.

Łąkorz	
nazwa	rodzaj działalności/branża
Dembek Adam	Gabinet weterynaryjny
Piekarnia i sklep spożywczy Miś Ryszard Dąbrowski	Piekarnia i sklep
Lumpex Grzonkowska Anna	Odzież używana
Lumpex Jankowska Bożena	Odzież używana
Salonik fryzjerski Jaroszevska Marlena	fryzjer
Zakład Stolarki Produkcyjno-handlowo-usługowy Karas Jerzy	stolarka
FHU Kraskowski Józef	transport
ZHU Ostrowski Jan	transport
Zakład Produkcyjny Stolarki budowlanej Rydpol Rydel Mirosław	stolarka
Sklep spożywczo-przemysłowy Lewandowska Urszula	sklep
Gabinet lekarski Marek Umbras	lekarz
Ubezpieczenia Ziomkowska Urszula	ubezpieczenia
Tytka Marian Szmania	przedszkole
Kwiaciarnia Niezapominajka	kwiaciarnia

Szymon Janowski	
Usługi stolarskie Makowiecki Mirosław	stolarnia
FHUP Ewa Marszałek	stolarnia
Krzak Łukasz Jabłoczyński	sklep
Igielka Zygmunt Renata	krawiectwo

Gospodarstwa rolne

Gmina Biskupiec ma w dużej mierze charakter rolniczy. W tym wyodrębnia się grupę właścicieli zwierząt gospodarskich, działki rolne i gospodarstwa indywidualne. Strukturę wielkości gospodarstw indywidualnych przedstawia poniższa tabela:

Gospodarstwa	do 1 ha	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 50 ha	powyżej 50 ha
Ilość	23	241	122	274	184	19
Łączna powierzchnia gruntów	14,24	550,32	973,26	3892,90	5131,17	2080,09
Powierzchnia gruntów w %	0,11	4,35	7,70	30,79	40,59	16,45

Przeważają wyraźnie na terenie gminy gospodarstwa średnie – od 10 do 20 ha, oraz małe – od 1 do 5 ha. Znacząca jest również ilość gospodarstw o powierzchni 20-50 ha. Małe gospodarstwa zajmują się produkcją głównie na potrzeby własne. Gospodarstwa średnie i większe nastawione są głównie na produkcję zbóż, roślin okopowych i przemysłowych. Pewne znaczenie odgrywa też produkcja warzyw i sadownictwo. W miejscowości Łąkorz istnieje 139 gospodarstw rolnych.

2.7. Kapitał społeczny i ludzki

Ochotnicza Straż Pożarna

W Łąkorzu funkcjonuje i działa Ochotnicza Straż Pożarna. Posiada remizę, która służy na zabawy, przyjęcia weselne oraz jest miejscem spotkań strażaków, jak również wszystkich mieszkańców. Terenem działania OSP jest miejscowość Łąkorz oraz miejscowości położone w rejonie pomocy wzajemnej. OSP posiada osobowość prawną. OSP jest członkiem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Celem OSP jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno – oświatowej i rozrywkowej. Liczba czynnych strażaków OSP – 38 członków. OSP organizuje biwaki, obozy, kolonie, imprezy rozrywkowe, zabawy.

W **Wiejskim Domu Kultury** w Łąkorzu działa Koło Gospodyń Wiejskich organizuje pokazy, festyny i dożynki gminno – kościelne. Koło Gospodyń Wiejskich zajmuje się Wiejskim Domem Kultury. Organizuje tam Dzień Seniora. Przy Wiejskim Domu Kultury działa wiejski zespół wokalny „Bylebabki”. Oprócz tego działa środowiskowa świetlica dla dzieci z rodzin patologicznych. Organizuje zabawy i imprezy kulturalne. Przy Wiejskim Domu Kultury prowadzona jest biblioteka gminna. Dom Kultury organizuje zabawy dla dzieci na różne okazje np.: dzień kobiet, dzień dziecka, mikołajki, dzień matki,

dzień nauczyciela. Panie z Gminnego Ośrodka Kultury pomagają dzieciom w odrabianiu lekcji. Przy Domu Kultury znajduje się duży plac na którym w przyszłości planuje się utworzenie placu zabaw dla małych dzieci. W centrum wsi umiejscowiony jest parking obok Domu Kultury. W przyszłości planuje się utworzenie w Łąkorzu Uniwersytetu Ludowego. W bieżącym roku założona zostanie Lokalna Grupa Działania tworzy Centrum Aktywizacji Wsi, Rozwoju Wsi. Grupa ma w swoim programie utworzenie kawiarenki internetowej i pomieszczenia na spotkania dla młodzieży i organizowanie szkoleń dla rolników w pomieszczeniach które zostaną uzyskane po przeniesieniu biblioteki do szkoły. We wsi Łąkorz zostało utworzone i działa Muzeum Lokalne, w którym można poznać historię miejscowości.

miejsowość	obiekt	działalność
Łąkorz	Wiejski Dom Kultury	Koło Gospodyń Wiejskich zespół "Byle Babki"
	"Stowarzyszenie Ochrony Przyrody i Dziedzictwa Kulturowego" z siedzibą w Łąkorzu	SOPiDK funkcjonuje od 2005r i działa w obszarze dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego a także organizuje szkolenia, konferencje dla różnych środowisk wiejskich, gminnych i powiatowych. O doświadczeniu stowarzyszenia świadczą przedsięwzięcia takie jak: wydanie monografii wsi Łąkorz, wydanie biografii pierwszego nauczyciela szkoły podstawowej, organizacja wystawy oświatowej "Klasa w okresie międzywojennym", organizacja powiatowej konferencji historycznej, zakup zabytkowego wiatraka, wydanie powiatowego kwartalnika historyczno-kulturalnego "Drwęca", organizacja jarmarków ludowych.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Silne strony

1. Malownicze położenie w otulinie Parku Krajobrazowego
2. Kompleks lasów
3. Bogate runo leśne, jagody, borówki, grzyby
4. Liczne jeziora w sąsiedztwie
5. Kompleks działek rekreacyjnych
6. Wiatrak Holenderski
7. Kościół parafialny p.w. św. Mikołaja,
8. Kuźnia
9. Hodowla koni
10. Dobre zaplecze handlowo – usługowe
11. Początek twórczości ludowej
12. Podtrzymywanie tradycji ludowej – majówki, pikniki
13. Posiadanie mienia gminnego
14. Dostęp do usług telekomunikacyjnych
15. Prężnie działający Wiejski Dom Kultury

Słabe strony

1. Złe połączenia komunikacyjne – zła jakość dróg

2. Rozdrobnienie gospodarstw
3. Brak zainteresowania kapitału zewnętrznego i jego napływu
4. Odpływ młodzieży przedsiębiorczej
5. Duże bezrobocie
6. Brak placów zabaw, skwerków i parków rekreacyjnych
7. Brak dostatecznej promocji walorów gminny
8. Silny spadek urodzeń
9. Złe nawyki społeczeństwa – alkoholizm
10. Estetyka wsi
11. Słabe oznaczenie miejscowości
12. Brak bazy noclegowej i gastronomicznej
13. Brak własnych środków sołectwa

Szanse

1. Funkcjonowanie programów rolno – środowiskowych
2. Dobra współpraca Gminy z mieszkańcami
3. Rolnictwo ekologiczne
4. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
5. atrakcyjność okolicznych miejscowości
6. Zainteresowanie ludności miejskiej wykupem działek
7. Wykorzystanie środków ochrony środowiska
8. Wykorzystanie funduszy unijnych
9. Rozwój Internetu

Zagrożenia

1. Duże bezrobocie
2. Niska świadomość społeczna
3. Trudna sytuacja budżetowa gminy, mogąca wpłynąć na realizację Programu

Wyniki analizy (SWOT)

Z analizy SWOT wynika, iż w naszej miejscowości standard życia jest słaby, ale wpływ otoczenia jest pozytywny i daje szanse na lepsze zmiany. Wysoko oceniana jest tożsamość i wartości życia mieszkańców oraz jakość życia. Byt (warunki ekonomiczne) są dobre – ludzie pomimo trudnej sytuacji gospodarczej jakoś sobie radzą, co jest stroną pozytywną miejscowości. Wniosek nasuwa się sam – konieczność podniesienia standardu życia. Pierwszym krokiem do odbudowania powinna być zatem próba podniesienia standardu życia, by w dalszej części programu rozwoju wzmocnić społeczność wiejską o tożsamość mieszkańców.

4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć

Nazwa	Opis / Cel / Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa (szacunkowa)	Źródło finansowania
Budowa placu zabaw	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie infrastruktury kultury dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz ochrona środowiska przyrodniczego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej (tereny zielone, skwery, place)	Poprawa estetyki miejscowości i tworzenie infrastruktury przyjaznej dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Budowa parkingu	Poprawa atrakcyjności miejscowości dla mieszkańców i turystów	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Termomodernizacja szkoły oraz instalacja pomp ciepła w szkole podstawowej	Poprawa warunków kształcenia oraz ochrona środowiska przyrodniczego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Odbudowa i remont wiatraka holenderskiego	Poprawa atrakcyjności miejscowości dla mieszkańców i turystów i ochrona dziedzictwa kulturowego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne

Remont kapliczek i krzyży przydrożnych	Poprawa atrakcyjności miejscowości dla mieszkańców i turystów i ochrona dziedzictwa kulturowego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Organizacja selektywnej zbiórki odpadów (kontenery do selekcji)	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz ochrona środowiska przyrodniczego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Wyposażenie Wiejskiego Domu Kultury	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie infrastruktury kultury dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne

